

1

Од прекрасните суштества пород си сакаме ние
за така никогаш да не ни умре убавата роза
оти и на презреаноста ѝ доаѓа време да гние
а спомените за неа во наследниците се возат.
Но ако ти секој ден пред себе молитвено паѓаш
и твојот восхит само сликата твоја го храни,
создаваш глад таму кајшто изобилието се раѓа,
свиреп кон љубезноста што треба да те брани.
Ти што си украс на светов и сопствена пупка,
гласник за обнова на твојот црцорлив полен,
не биди нежен простак што сам во себе цупка
правејќи едино боклук како скржавец долен.

Ако таков си, светот ќе те заборави од мака!
Затоа сожали го и дај му го тоа што го сака!

3

Од твоето лице во огледалото ти не бегај
туку поведи го храбро во трагачка хајка;
ќе бидеш измамник ако не се обновиш сега
оставајќи без благослов некоја да е мајка.
Зар не ќе е за никаде таа прекрасна матка
без орањето на твојот земјоделски алат?
Зар не е будала тој што гробот му е затка
за самољубието што нема никои да го жалат?
На твојата мајка мазно огледалото ти си,
во тебе е љубениот април на нејната зора;
низ тебе таа, без брчки и кожа што виси,
кажува дека дошло време за и ти да ораш.

А ако зрелоста не остави нешто за спомен
сликата нејзина умира без изложбен домен.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
Автор на препевите: Љубомир Бочваров

2

Кога веѓите ќе ти ги сардиса четириесеттата зима
поткопувајќи ти ја убавината со длабоки шанци,
ќе биде троскот парталав, безвреден да се има,
младоста твоја што сега мами на зјапачки танци.
Не се прашувај тогаш зошто веќе не си згоден,
твоите длабоко поткопани очи ќе се оној олтар
на кој е жртвувана убавината на твојот подем -
расипничка награда што секој гладно те голтал.
А колку помало ќе биде твоето старечко бreme
ако можеш да кажеш: “Пород ми е ова лично дете
и доказ дека не залудо го минав моето време.”
Убавината негова наследство на твојата сплете!

Ти ќе бидеш тоа, препороден, сам на себе чуден -
твојата крв ќе тече топла иако ти ќе си студен.

4

О, нештедливо суштество, до кога ќе трае
ова арчење на убавината за самиот себе?
Природата не ти дарила туку ти дала заем,
откако првин испроверила бонитет за тебе.
Зошто, прекрасен скржавецу, сам ти се мамиш?
Атрибути обилно ти се дадени за да ги даваш!
Зарем капиталот над капиталите ќе го срамиш,
како банкарите што не умеат профит да прават?
Ако сам на себе си клиент и си правиш промет
ти самиот во себе се трткаш, ко пувеж се јадеш!
Кога природата ќе те доведе до крајниот дomet,
прифатлив финансиски отчет дали ќе ѝ дадеш?

Да ти остане капиталот како неоплодена есен -
тоа значи твојата убавина во гроб да се внесе.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

5.

Она што е прекрасно, по кое сечие око зјапа,
Времето со својот нежен труд го обликува,
но наскоро, како тиранин, ќе преземе напад -
да го огрди она кое со убавина го одликува.
Ете, за летото, Времето е неуморниот целат:
на зимско губилиште го кутка на колена,
сокот и силните лисја во неврат се селат
и со снег е покриена убавината соголена.
Ако преку дестилација не стане нова маја,
способна за обнова на родотворната сила -
дамарите на убавината навек ќе се стајат
па со неа заедно и надежта мртва би била.

Како дестилат, таа е спасена од зимата дива
зашто нејзината супстанца во шишето е жива.

7

Гледај, на Исток сонце племенито светка
ја исправа гордо неговата огнена глава
а секој жив, восхитен од новата глетка,
со почит зјае пред тоа величие и слава.
По небесниот стрмен рид тоа напиња коски,
цврстата младост му преоѓа во часот зрел
дури смртните погледи ја следат со восхит
златната убавина на неговиот ацилак смел.
Но, штом ќе го допре со уморна снага врвот
паѓа ко старец што сам себе ќе се препне;
на очите што го следат идол не им е црвот -
веднаш дезертираат без око да им трепне.

Та и ти, не арчи го залудо твоето пладне -
умреш ли без пород, во заборав ќе паднеш.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
Автор на препевите: Љубомир Бочваров

6

Не давај твоето лето да го збрчка зимата рапава
пред неговото семе во надежен дестилат да мине
во некое шише чии денови блажени ќе се направат
со сржта на твојата убавина пред самата да згине.
Таков пласман не е забранета лихварска зделка
туку ја усреќува таа која доброволно заем зела;
тоа е како самиот ти друг, нов ти да си делкаш
па најсреќен би бил ако направиш дузина цела.
Десеткратно ќе бидеш посреќен одошто си сега
ако сите твои десет се сторат со по нови десет;
така од тебе дури и смртта потиштена ќе бега
оти сржта твоја во потомците ќе живее со лезет.

Не биди самоволен, туку цврсто стегни врвци,
за наследници твои да не бидат само црвци.

8

Музика слушаш а таа те поклопува со тажна плима?
Мед со мед не војува, радоста од радост не се жали.
Зошто некогаш го сакаш она кое нерадо го примаш
а напати со ќеф го гушкаш она кое лутина ти пали?
Ако вистинско едногласие од добро угодени звуци,
налик на сложна фамилија, ко пискот го слушаш,
тоа е само прекор да не се арчиш на никакви цуци
туку да се спастриш во брак со сродната душа.
Запикасај добро како две сопружнички струни
во усогласен редослед еднотодруго се гласат
а меѓу нив, една слична на нив, детински суни
и сите заедно милно пеат за до тебе да стаса.

Таа песна едно значи иако е без зборој:
ништожен си ако скапеш сам и без пород!

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

Од страв вдовицата да не се удави во солзи
 ти си решен својот живот сам да го јадеш?
 Та, на гробот ко вдовичена сопруга ќе ползи
 целиот свет бидејќи пород ти не му даде.
 Светот секогаш ќе ти биде вдовица плачна
 ако ти по тебе не оставиш твоја копија;
 оти, судбата на вдовицата е помалку мачна
 кога сопруговите деца со утеха ја опијат.
 Ергенчето, кога само летка од цвет на цвет,
 заштеда не прави зашто тие уживаат во сласта;
 а фрлената убавината го поткопува овој свет
 наместо да оплоди па нови китки да растат.

Нема љубов спрема другите во таквите квачења
 зашто тие се срамни и самопредавнички мачења.

11

Ако поскоро се смениш, побрзо и ќе се радуваш
 во децата со кои староста ќе ти дојде како шега;
 таа свежа крв е подарокот кој ќе те подмладува
 со поткрепа драгоценa кога младоста ќе ти бега.
 Во сето тоа живеат мудрост, убавина и пораст
 и од глупоста, староста и распадот нè штитат;
 ако сите луѓе кандисаат на беспороден пораз
 за шеесет години на светот опело ќе се чита.
 Не глеј по тие кои природата ко шкарт ги продава
 за безлични и очајни да живуркаат во јалова зима;
 глеј ги најобдарените на кои таа уште им додава,
 како тебе што те надарила за свој пород да имаш.

Природата тебе те изрежала како печатна штица
 и ти треба да се умножуваш во што повеќе лица.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
 Автор на препевите: Љубомир Бочваров

Ти, што сам за себе си негрижлив за напред,
 засрами се што одбегнуваш пријателски круг;
 тоа што венеш многумина нема да ги запре
 да те љубат така како што ти не сакаш друг.
 Зошто ти со убиствена омраза толку си сморен
 та дури и против себе самиот завера да коваш
 сакајќи во урнатини да го погребеш твојот корен
 вместо обновата негова да ти биде желба нова!
 О, таквите намери треба да ги смениш под итно,
 омразата попожелна не е од љубовта ко станар!
 Биди љубезен, ти си милостиво момче љубопитно,
 докажи ја на сите својата добросрдечна страна.

Промени се, стори атер за да не се штрецам,
 убавината твоја вечно да живее во твоите деца.

12

Кога саатот отчукува, како опело да служи
 за храбриот ден на кого ноќта му голта тело;
 заминала зората, љубичицата не ја дружи,
 црните кадрици се посипани со сребро бело.
 Гледам дрво кое балдахин беше за да лади
 а сега обезлистено е и со гранки како копја;
 и на носила положени се, со четкасти бради,
 покосените јачмени, пристегнати во снопја.
 Тогаш мислите мои и до тебе ќе дојдат -
 дека со сè друго и ти ќе станеш распад
 откако сладоста и убавината ќе пројдат
 толку брзо како што нови други ќе растат.

И нема од косата на Времето заштитен потпор
 освен да се има деца и така да се пружи отпор.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

13

О, момче, не за подолго одошто си земен,
ти се свести и си дојде како свој кај себе:
против крајот што надоаѓа ти биди спремен
да го пренесеш она што те украсува тебе.
Убавината ти ја имаш само како кирација
но договорот не е само тебе да те краси
туку ти да станеш со деца плоден ација
па, блажен ти, и по смртта во нив да си.
Со бурни налети зимски денови свират,
јалов бес на вечниот смртен студ тропа -
но кој остава така убава кука да фалира
кога нејзин управник е чесниот стопан?

Момче мило, та само расипникот така се лаже
а ти имаш татко па дај и синот твој така да каже.

15

Кога се уверувам дека секоја ствар што расте
во совршеноста останува само момент мал
и дека светот е само театар, добро spaстрен,
каде ѕвездите решаваат и за питац и за крал;
кога согледувам дека луѓето ко насади растат,
со поттик и премреже од самиот небесен свод
па и по сочните пофалби пак ги фаќа краста
и најсилниот дострел тоне ко продупен брод;
заклучувам дека ние сме променлив престој
а во таа драма ти си наш предводник моќен
против расипникот Време кој си бара место
твоите младешки денови да станат јад ноќен.

Да, сите сме во војна со Времето за љубовта твоја,
тоа од тебе зема но јас те множам во песната моја.

14

Иако сеуште мислам дека знам астрономија
од ѕвездите јас не можам судбина да читам
за да кажам за златен кар или за зла помија,
дал`чума ил`немаштија сезоните ќе ги китат.
Не можам ни за среќата до минута да гатам
кого кога ќе го подбере ветер, дожд ил`гром,
ниту принцези сакам со надеж да ми платат
за пророштва прочитани од небесниот дом.
Но, од твоите очи јас знаењето го примам,
во тие постојани ѕвезди мудроста е цела:
дека на вистината и убавината ти си рима
ако од себе се свртиш кон расплодни дела.

Или, ако така не постапиш, пророкувам, знај:
вистината и убавината умираат со твојот крај.

16

Во војната со безмилосниот тиранин Време,
во зрело доба, ќе сака во распад да те прими;
имаш ли благословен начин и бедем спремен
од него да те брани посигурно од моите рими?
На врв од твоите среќни денови ти сега стоиш
а женствени градини чекаат да бидат повикани,
со чедна желба од семето да родат китки твои
поналик на тебе од тебе во лагите насликани.
Така, подобро од моливот на Времето или мојот
твојта внатрешна вредност и убавина ќе блеснат
во твоите наследници кои го надаваат стројот
како победници од животот врз било која песна.

Да се обезбедиш засекогаш против смртта
твојта блажена вештина кај жена нека црта.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
Автор на препевите: Љубомир Бочваров

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

17

И на твоите највисоки заслуги стихов да е роб,
во иднината, ќе поверува ли некој на мојот опис?
Та, веќе и самото Небо знае дека тој беден гроб
не ги покажува ни половина од вкупниот попис!
Можеби ќе ја опишам убавината на твоите очи,
и со свеж стих твоите милости ќе ги закрилувам
но идното доба ќе рече“ леле лажење без почит,
та Небото со такви допири никого не помилува.“
Како старец моите песни тетераво ќе одат
што долгиот му јазик памет не го следи:
твојта милосност била само поетска мода,
развлечена стапка што по антички меди.

Но ако некое твое дете тогаш поругата ја прими
ти двојно ќе преживееш: во него и во овие рими.

19

Голтачко Време, затапи ги лавовските шепи,
и остај земјата својот пород да го скаменува;
на тигарот зол искорни му ги забите свирепи
а фениксот крвта во пепел нека си ја менува.
Брзоного Време, во сезоните мрачни или мили,
осудена е сладоста ширум светскиот простор,
на сè живо терај си кеф како одлив и прилив
но ти забранувам сал еден, најгласен злостор:
О, не резбај го лицето на моето момче љубено,
ниту шлагај сивило со твојата античка четка;
божем не си го видело, како да ти е загубено –
да остане како терк за убавина и мила глетка.

Сепак, ако толку те пали ко лошотилок да дивееш
знај, момчето во моите стихови секогаш ќе живее.

18

Да те споредам ли со мајски ден во лето?
Зарем во неговиот прекус закуп не пирува
силеција-ветер косејќи ги пупките и цветот?
А твојата милозливост и кроткост смирува.
Со жештина препржува напати небесното око
а често и со темна маска лицето го крие;
и случајно или според на природата токот,
во секоја убавина грдоста гнездо ќе свие.
Но, на летото твое сенки не ќе паднат
ниту убавината што ја имаш ќе згасне
па смртта за триумф ќе остане гладна
дури во нејзината вечна сенка раснеш.

Оти, додека во светов има мислечка глава
поемава на твоето лето живот ќе му дава.

20

О, господарски учителу на моето страдање –
нежност и срце меко Природата ти дари
но без шминкерајот и блуткавото благање
што жената ги применува за маж да кари.
Со поглед поблескав од било што денски
но без кокетност и дволичност воспитан,
ти како виножито, и на мажи и на женски,
им крадеш воздишки за да ти се восхитат.
И откако Природата првин жена те створи
се премисли и за себе машкост ти насади
па иако за тебе ко за жена срце ми гори
поразена ми е мислата за твоите наслади.

Но, ако, бар за твојта љубов уши ми сунат
а стојко твој нека ги љуби женските руна.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
Автор на препевите: Љубомир Бочваров

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

21

Не живее во мене онаа Муза раскокодана
што возбудена од цртана убавина јајца несе
па Небесата лично ѝ се фиоката најсакана
за во секое описание од неа украси да внесе.
Нејзината споредба е секогаш двојно вешта
`сонце и месечина`, `во море карпи се забиле`,
`на Април рози првенци` и сите ретки нешта
со кои Небесата ширни себе си се обрабиле.
О, еве вистина во љубовта и во стихот мир:
мојта љубена е убава токму ко самата себе,
не блеска `како свеќите на небесната шир`
туку токму ко на секоја мајка нејзиното бебе.

И нека ја Музата, нека ви продава рекла-кажала,
мојта душа не е трговец и никогаш не излажала.

23

Како невештиот актер кој на бината се тресе
зашто репликите му ги изела неговата трема,
или како свер збунет, полн со сила ама бесен,
што се губи оти одлучноста веќе му ја снеса,
така и јас, плашлив зарад твојта верба во мене,
во вештиот љубовен обред пристапувам грубо
па се распаѓам од срамот што силата ми вене,
замелушена од бремето на сопствената љубов.
О, моите погледи ечат ко елоквентни тиради
со молби за возврат и љубовта да ни се пази;
иако глупи гласници на зборлестите ми гради,
тие се поречити одошто мојот заврзан јазик.

Научи да читаш кои мисли немата љубов ја гушат,
отменоста треба снаодливо и со очите да слуша.

22

Сé дури младоста и ти сте на возраст иста -
огледалото лаже дека на староста сум стопан;
ќе знам дека влегувам во смртниот пристан
кога времето во твоето лице бразди ќе вкопа.
Сета твоја убавина со која ме закрилуваш
за срцево е костум скроен по моја мостра
и твој бакшиш е кој во градиве ме милува
така што нема шанси од тебе да сум постар.
Затоа, љубена моја, чувај се самата себе
како што и јас, чувајќи си се, го крепам
твоето срце во моето, како доилката бебе,
пред можните несреќи на иднината слепа.

Но знај дека штом срцето мене ми го даде,
заедно со моето, смртта и твоето го краде.

24

Очите мои се сликарот кој со гладен плам
врз платното на моето срце убавина везе.
А телото мое е цврстиот заштитнички рам
што на сликата дава перспектива и лезет.
Следи го сликарот низ творечката треска
и види како во твојата слика нашол почин:
градиве се нејзината галерија што блеска
оти џамовите се застаклени со твоите очи.
И какви услуги очите еднинадруги си прават!
Моиве очи во галеријата те насликале тебе
а Сонцето во џамовите, за да си пипне глава,
преку тебе, по цел ден зјапа во самото себе!

Сеуште очиве сликаат само она што се гледа,
невешти се за тајните на срцето да ги следат.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
Автор на препевите: Љубомир Бочваров

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

25

О, на едни милост на свездите им е речена
па со јавни почести и горди титули се фалат
додека мојата судбина останала недопечена
па, сиромав со триумф, би требало да жалам.
На моќниците им служат за дворска икебана,
како сал тие да се невен под сончевите зраци,
но во нив самите и славата им е погребана
кога и од само едно мрштење ќе напрчат краци.
На намачениот воин, низ славни битки минат,
што по куп победи згрешил сал една финта,
веднаш во почесната книга листот му го кинат
и сиот труд се заборава, колку и да ринтал.

Е па среќниот сум јас што сум љубен и љубам,
зашто ниту слава имам ниту може да ја губам.

27

Умората од јавањето, во креветот ме става,
драг одмор за телото што од патот папса;
но тогаш почнува нов поход во мојата глава,
да ринта мојот мозок откако телото ми заспа.
Моите гладни мисли, далеку од твојот престој,
тргнуваат јуречно на упорен ацилак кон тебе
а натежнатите клепки, ширум тапкаат во место,
за да зјапам во темнината ко оној што слеп е.
Но, мечтата на мојата душа покажува моќ,
па твојата слика во мракот густ се пробила
и ко мил накит лебди во призрачната ноќ,
правејќи ја поубава оти ново лице добила.

Па така, дење моето тело се мачи на друмот
а ноќе јас, а можеби и ти, немаме мир од умот.

26

Господару на мојата љубов, како твој вазал
ти порачувам дека во должноста цврст сум,
по заслуга твоја надарен верно да те пазам
а сонетов за должноста пее, не за мојот ум.
Посветеноста е голема а досетливоста бедна,
да најдам зборови во напорот сум простум
но сепак со надеж дека твојата душа вредна
сите мои голи мисли ќе ги облече во костум.
А и свездата која животот ми го води
белким ќе ме озари со љубезни очи
за тетеравата љубов да ја облагороди
та да станам вреден за твојата почит.

Да се пофалам колку те сакам, чекам зрело доба,
а дотогаш се кријам за да не можеш да ме пробаш.

28

И како тогаш јас да се вратам во рамнотежа
кога користа од одморот очигледно ми бега?
Дневниот напор не ми олеснува кога лежам
а дење-ноќе и ноќе-дење тормозот ме стегаш!
И иако непријатели кои за превласт стремат,
се ракувале согласни за третман без култура:
денот умора товара а ноќта сонот ми го зема,
колку подалеку од тебе, толку потешка тортура.
Го молам денот, викам дека ти толку блескаш
што ќе му дадеш сјај кога облаци ќе го семнат;
и ноќта исто ја галам ко болна да е од треска,
ветувам дека ти ќе си свезда кога таа е темна.

Но денот дење умората почна да ја зајакнува
а ноќта ноќе со тагата сè подолго ме акнува.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
Автор на препевите: Љубомир Бочваров

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

Кога во немилост на среќата и човечкиот род
 сосема осамен се оплакувам што сум паднат
 и молби залудни праќам до небесниот свод –
 се гледам себе и ја колнам судбината гадна.
 Посакувам да сум ко некој побогат со надеж,
 истакнат и како него, во пријателска свита;
 посакувам рангот и вештините да ми ги даде,
 со неговото најмало да можам да се китам.
 Но, кога презирот кон себе до дното ќе стигне,
 помислувам на тебе и во мојата душа од сорта
 чучулигата веднаш го бодри денот да се дигне
 од тажната земја со песна до небесната порта.

Мислата за твојата слатка љубов ја убива мојата жал
 и јас со презир одбивам да се менувам со било кој крал.

Твоето срце е омилоствено со срца стари
 кои одамна ги нема и за мртви ги сметав;
 во него Љубовта во сета своја раскош цари,
 како љубовта нивна од пред многу лета.
 О, колку многу посветени и погребални солзи
 од мојата побожна љубов на очиве им тежеле;
 платив камата на смртта и вистината исползи –
 срцата на моите пријателки во твоето лежеле!
 Ти си гробен камен што од погребаните се храни,
 накитена си со трофеите што од нив ги примаш
 и со сета тогашна љубов што ја растурав на нив
 та така сега ти се собрало сето сама да го имаш.

Сликите на оние кои јас ги сакав, во тебе ги гледам,
 и ти си сето нивно и сето што тебе сум ти го предал.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
 Автор на препевите: Љубомир Бочваров

Кога за минатото, во размислувачката блаженост,
 на рочиштето ќе го повикам сеќавањето како сведок,
 гледам дека многу нешта ми ги нема па натажено,
 нов јад создавам воскреснувајќи го неговиот предок.
 Тогаш плачам, иако очиве кон солзите ми се корави,
 за пријателите кои на смртта прерано платија сметки;
 и плачам насвежо за љубови чиј јад сум го заборавил;
 и со солзи плаќам камата за многу исчезнати глетки.
 Тогаш јас повторно тагувам врз минатото
 и тоа станува луд сметководител, кој среќен,
 во јадосана фактура го набројува скинатото,
 како да е ново и како да не е платено веќе.

Но, штом помислувам на тебе, пријателке драга,
 сите загуби ми се платени и од жалта нема трага.

Ако го надживееш денот на мојот завршен отчет,
 а селанката Смрт со прав коски веќе ми покрила,
 и со некои мои стихови на внук му правиш бротче,
 спомни си дека во нив љубовта моја се сокрила.
 Спореди ги со оние на современи поетски астри
 и моиве, без љубомора, дека се надвишени ќе знаат;
 за моја љубов а не дека се добри, да ги спастриш,
 барем во сенката на посреќните поети нека чмаат.
 За моите стихови оваа љубена мисла нека те води:
 „Да беше жива музата на пријателот во ова време
 ќе имаше подраги деца од овие што љубовта ги роди
 и за нив можеби и лаворов венец ќе беше спремен.

Но, штом тој почина а поетиве имаат подобар стил,
 затоа ќе ги читам, а него – оти во мене вљубен бил.“

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

Навистина многу величествени утра веќе видов
кога планинските врвови ги милува царското око
а златното лице ги бакнува ливадите под ридот
полевајќи ги сивите потоци со небесниот спокој.
Но час потоа грдата хајка од тешки облаци реве
па настрвена топоти преку пределите на денот
небесното лице покривајќи го со темен превез
ко разбојник решен целиот свет да му е пленот.
Еднакво така моето сонце во рано утро блесна
со сиот триумфален сјај моето лице да го грее;
но, сиромавиот јас, само час потраја таа песна,
небесниот разбојник со злоба и мене ме бдеел.

Сепак, мојата љубов кон неа јас и понатаму ја зачував
како небесното сонце и таа има право да се наоблачува.

За она кое си го сторила немај мисла жалка:
и розата е боцкава а изворот тињеста дупка,
и сонцето и месецот облак или мена ги валка
а гнасна гасеница живее и во слатката пупка.
Сите грешат, дури и јас со ова што ми текна
да те оправдувам преку споредби од школа,
се поткупувам со мелем, раните да смекнат,
ги проштевам и повеќе отколку што ме болат.
Им станав адвокат на твоите грешни сетила
вместо тужител, одбрана им подигнав стројна;
против мене тврдам дека ништо не си ветила –
мојата љубов и омразата се во граѓанска војна.

Така мене соизвршителска улога ми се даде –
сладок апаш што од мене киселиот те краде.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
Автор на препевите: Љубомир Бочваров

О, сонце мое, зашто убав ден ми вети
па запатував без опремата за лошо време
и тек кога по патот напреднав ти се сети
дека во гадни, тешки облаци ти се дреме?
Тоа што пердето од облаци потоа го раскина,
за од расплаканото лице дождот да се суши,
мелем е едвај колку за човек да не е настинат
оти рана лекува а немилоста и понатаму гуши.
Не може срамот да ја излекува мојата жалост,
спроти твоето покајание, загубата стои цврсто;
тагата на грешникот дава олеснување мало
на оној што тешки навреди издржа на крстот.

Но со тие солзи твојата љубов бисер- ѓердан сплела,
тој е толку драгоцен и ќе ги откупи сите злбни дела.

Нашите љубови се сплотени во една енигма
но сепак ние двајцата сме два различни света.
Затоа, нека остане само врз мене оваа стигма
и без твоја помош ќе ја удавам во реката Лета.
Нашите две љубови делат само еден респект
иако животите ни ги водат раздвојливи инати
кои, немоќни да го поделат љубовниот ефект,
му крадат слатки часови во расправи минати.
Не може засекогаш да се посипувам со пепел
за мојата вина да не те направи лош пример;
ниту на твојата јавна љубезност би се лепел
бидејќи тоа ќе ја намали честа на твоето име.

Така, се повлекувам во платонска контемплација –
моја љубов ќе ми биде твојата чесна репутација.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

Како што татковците окапани, восхит црпат
од младешките дела на дрчните деца свои
така и јас, сакат, обречен пизма да трпам,
утешен сум од верноста и доблестите твои.
Убавина, потекло, богатство и мудра памет –
заслужено со нив ко круна твојот грб е красен;
и кон сето тоа јас се прикрепувам како намет,
ја калемам мојата љубов кон нив да срасне.
Под твојата сенка што со супстанца ме роси
престанувам да сум сакат, презрен и беден;
твоето изобилие мене комплетност ми носи
и како дел од твојата слава и јас сум вреден.

Што и да е најдобро, пожелувам да го имаш веќе
а јас и со само оваа желба десетпати сум среќен!

О, како да те опеам со најправеден манир
кога ти си подобрата половина во мене?
Пофалбата за тебе, повеќе мене ме храни
па така таа над мене нема да те крене!
Е затоа ај ние да си живееме секој башка,
нашата племенита љубов нека не е една:
раздвоеноста ќе ми биде прилика машка
да го давам она за кое само ти си вредна.
О, отсутност! за доказ каков ли чемер ќе се сака
дека не си слатка дозвола со зјаење да се висело
во време кога забава ќе ми е измамувачката мака
дека грозјето на мојата љубена сеуште е кисело!

Одвоеноста ќе ме научи како една двојка да сме –
во песнава тебе те фалам а ти надвор ќе раснеш.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
Автор на препевите: Љубомир Бочваров

Како може мојата муза за израз да бара тема
додека ти дишеш врз моите стихови со роса?
Ти самата си слатка тема но естетика ќе нема –
преодлична си за прости книшки да те носат.
Речи си фала, ако сè што за тебе пишав
вреди да се чита спроти тебе, глетка жива;
та зарем има такви што не си им на нишан
кога во тебе сама стихот веќе готов плива?
Ти биди Муза десетта, над деветте застарени,
десетпати повредна и не барај им да те молат;
истури им рими, нека се поетите претоварени
со стихови што до вечност со убавина ќе болат.

Ако мојата бледа муза сепак прави некој ќеф,
заслугата е твоја а напорот мој е само блеф.

Укради ги сите мои љубови, момче, нека се твои;
зар така ќе бидеш побогато за љубов спремен?
Не е тоа љубов, момче, за вистинска да ја броиш
оти сето мое беше твое и пред да си го земеш!
Ако од атер кај себе ги вртиш сите мои дами
не можам да те тужам што од нив и кар ќе имаш.
Но заслужуваш тужба ако себе си се мамиш
кога, развратно сит, мојата љубов не ќе ја примаш.
Јас ти го простувам грабежот, со љубезен гнев,
зашто ми однесе љубов невредна ни да ја згазиш;
и згора на тоа, една Љубов знае, поголем е грев
погрешно да љубиш одошто правилно да мразиш.

Похотлива милосност, од твојата немилост сум ранет,
и сето зло да е во тебе, непријател нема да ми станеш.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcoboevarov.blog.mk/>

41

Слободата ти дава и со палавост да се дичиш
кога напати окото на твоето срце не ме гледа;
на твојата убавина и годините токму им личи
секогаш такви искушенијата тебе да те следат.
Племенита сорта си на која милно се атакува,
прекрасен си и мноштво околу тебе се бутка;
а пред додворлива жена кој маж ќе јунакува –
кисело да ја остави кога таа самата се кутка?
Но, пробај да не буричкаш во моите брави
и тури му узда на твојот младешки порив
кој развратно кај нив во дилема те стави
да се колебаш кое од овие две да сториш:

или да го брцнеш стојко за да не му биде тажно
или да се види – нашето пријателство ти е важно.

43

Откако везден очиве неважни работи следат
и навечер умората ќепенците ќе им ги стави,
додека заспивам, пак низ нив во тебе гледам
и нивниот блесок темното светлина го прави.
Очиве не те гледаат а толку силно им блескаш
создавајќи од сенковната сенка среќна глетка;
а сред бел ден да те видам, ќе паднам во треска –
оти ликот твој и од сонцето посилно ќе светка.
Гледајќи те тебе, реална во светлината на денот,
си велам, колку ли моиве очи се благословени
кога дури и во мртвата ноќ ти пак си им пленот
иако и тие самите од мракот и сонот се уловени.

Сите денови ми се како ноќите во кои те гледам
а сите ноќи ми се дни кога низ сните те следам.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
Автор на препевите: Љубомир Бочваров

42

Тоа што ти, момче, неа ја имаш некако и се јаде
и сеуште може да се рече дека нежно ја љубам;
ама тоа што таа тебе те има ме прави страден
и срцево ме боли зашто твојата љубов ја губам.
Љубени целати, сепак јадот мој не ќе ве срами:
зашто, момче мое, ти ја љубиш оти јас ја сакам
а и таа исто, со тебе, моето љубено, ме мами
оти знае дека си ми пријател па не ми е мака.
Ако те губам, мојата загуба е мој љубовен кар
а кога неа ја губам, профитира твој стојко цврст;
вие обајцата се наоѓате а јас ве губам како пар
и обајцата, за моја слава, ме распнувате на крст.

А бидејќи момчето и јас сме една среќна душа
испаѓа дека женскава само мене ќе ме слуша!

44

Ако цврстиот дел од мене мислата беше сама,
одвоеноста од тебе немаше да ме ранува вака;
оти, наспроти неа, секогаш, сал со еден замав,
таму кај што ти си ќе слетав од каде и да сакам.
Не ќе беше тогаш важно и најдалеку да бидам,
во крајната пустина или мразната невиделица;
ќе скокав преку океани и преку највисоки ридја,
зашто човечката мисла е најбрза птица селица.
Ме убива мисла што од мисла не сум створен
да скокнам километри кога за тебе сум желен;
вместо тоа, телово е толку многу копно и море
да мора времето да го минам во солзи и лелек.

Од тие тешки елементи што друго да чекаме –
само тешки солзи додека еден за друг пекаме.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

45

Со елементите воздух и огин, јас сум цел,
и обата се со тебе кога ќе ме јавне грижа;
воздухот е моја мисла, огнот копнеж врел,
и ко тркачи, час-таму, час-ваму се движат.
Во мисија нежна мојата љубов да ти ја дарат,
брзите тркачи-амбасадори кон тебе поаѓаат;
оставен со двата тешки елементи да се кара
на мојот живот на гости тага и јад му доаѓаат.
А животот ќе се излекува и пак ќе има снага
штом откај тебе тие гласници ќе се вратат
и дека си жива и здрава ќе кажат вест драга
што ко вратка за тагата ми е одлична плата.

Но, радоста само за кратко мирот ми го враќа
оти мислата и копнежот пак кај тебе ги праќам.

47

Очите мои како волк гладни се да те видат,
вљубеното срце воздишки за тебе го дават;
затоа тие пакт склучија и ортаци ќе бидат
со интерес едни на други услуги да прават.
Ете, кога со твојата слика очите се сладат
на насликаниот банкет моето срце го канат;
другпат, на гости кај него, незаситно јадат
од тасот негови љубовни мисли како храна.
Сликата или мојата љубов тебе ќе те роди:
ти самата иако отсутна, во мене си трепет,
од моите мисли подалеку не сакаш да одиш,
со нив се измивам за да не станам слепец.

А ако заспијат, сликата на видик ќе исплива,
го буди срцето за заедно со очите да ужива.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
Автор на препевите: Љубомир Бочваров

46

Моите очи и моето срце на смрт завојуваа
за освоено од тебе како глетка да го делат;
очите твоја нова слика само за себе чуваат
а срцето вели дека ти само во него си цела.
Срцето бара првенство да ти биде чувар,
на безбедно затворена и од очите скраја;
но тие велат таквиот став е логика глува
оти љубовта се зачнала од нивната маја.
Да се реши спорот, поротници се избрани,
истрагата ќе ја спроведат мислите мудри;
пресуда ќе ги смири завојуваните страни,
да нема причина еден на друг да се удри.

И правдата на очите твојата убавина им ја даде
а на срцето – твоето срце (за друг да не го краде)!

48

На пат пред да тргнам, да се обезбедам сакав
и сиот мој имот на осигурани места го ставив,
да ме чека заштитен од нечија крадлива рака,
под надзор и зад резиња, катинари и брави.
Само ти, што си повредна од сиот мој накит
и слатка радост и кеф, остануваш тежок јадец;
ти, најдоброто од најдрагото, ми отвори маки
оти те оставам како плен на вулгарен крадец.
Не те ставив во касела, ти не си заклучена,
таму си кајшто, иако те нема, лекуваш благо:
во прегратката на градиве што си е научена
да влегуваш и излегуваш како тебе ти е драго.

И оттаму ќе бидеш украдена, дури и да те заградам,
оти и чесноста би била крадец за толку мила награда.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

Се подготвувам за она време и немила глетка
кога ќе те видам намрштена врз моите маани;
кога твојата љубов ќе направи завршна сметка
и ќе повика ревизија без биење на камбаани.
Чекам кога ќе ме одминеш како да сум грешен
и едвај ќе ме поздрават сонцето на твоето око;
кога љубовта, преобратена од она што беше,
ќе бара причини да остане во сериозен спокој.
Спремен сум за одбрана и цврсто сум вкопан
во сознанието за мојата испустена вредност
и раката моја се крева против својот стопан
во твоја одбрана да напуштиш ваква бедност.

Да ме напуштиш мене беден ги имаш сите права
бидејќи за да ме сакаш не дадов причина здрава.

Љубена, кога откај тебе со коњ отпатував,
за бавноста љубовта ме натера да му простам,
оти, брзањето со тага ќе ми се наплатува.
А за назад, ни поштенски коњи ќе ми се доста!
О, тогаш, мила, секоја брзина ќе ми биде бавна,
ништо нема да го оправда било кој коњ беден!
Ќе бодињам до крв и на ветер да сум јавнат,
и со крилеста брзина, за уште ќе сум жеден!
Не ќе има тогаш коњ со желбата чекор да држи,
родена од совршена љубов а не од месо и коски;
во огнена трка залетана, од радост таа ќе `ржи
и од љубов кон тебе на мојот коњ ќе му прости.

Откај тебе кога тргнавме, тој на полжав се метна,
но ич нема да ми треба кога кон тебе ќе летнам.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
Автор на препевите: Љубомир Бочваров

Колку ми е тешко со бreme на пат да тргнам
а патем до целта бодроста да ми е изгубена;
при удобство и одмор, пак мисли ќе ми гргнат:
“Еве ме тука, усвет далеку од мојата љубена“.
Коњот што ме носи е товарен и со јадот мој
па според некој инстинкт се влечка со мрза,
како да знае дека јавачот му е од тажен сој
што, оддалечувајќи се од тебе, не му се брза.
Понекогаш гневно скрвавени мамузи го дупат
па тој мачително стенка во своите длабини
со лелеци што мојата милост нема да ја купат
оти ме сечат повеќе одошто неговите слабини.

Исти такви две мамузи и мојот ум го газат:
тагата што е пред мене и радоста што е назад.

Јас сум како богаташот чиј клуч е блажен
секој час да го отвора заклученото азно
но тој, скржавецот, за да не биде тажен,
не сака кефот да го тупи брзо и празно.
Значи затоа фештата е така свечена и ретка,
за датумот да стигне во целогодишна свита
во која тој со достоинственост ќе светка
ко најдраг камен во ѓерданите што те китат.
Времето е чуварот а ти си моја чеиз-касела
во која специјална облека за мене е зачувана
за оние моменти со блаженство да ги населат
кога затворената гордост ќе биде распакувана.

Блажена ти е достоинста што слобода ни даде,
на оној што те има, за триумф, а мене, за надеж.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

Што е твоја супстанца, од што те направиле,
та толку милиони непознати сенки те следат?
На секој ентитет жиг на уникалност ставиле
и од тебе единствена многу сенки ќе се ведат.
Да пробал некој на Адонис да направи слика,
ќе била бедна имитација на убавината твоја;
пак ти, во алишта грчки како модел ќе бликаш
пред сликарите на славната Елена од Троја.
Ја фалиме пролетта и родноста на годината
но првата како плашлива сенка твоја шетка
а и на втората изобилноста ѝ е надмината
бидејќи ти дишиш во секоја блажена глетка.

Во сета прекрасност на светов се наоѓа твој дел
но постојаноста на твоето срце сеуште не ја зел.

Силата на овие рими во вечноста ќе се забие:
мермерот и златниот споменик на некое грофче
Времето ги валка со својот курвински табиет
и ти едино ќе блескаш во овој поетски ковчег.
Кога уништувачки војни статуите ќе ги урнат
и метежи ќе искорнат сè од сидарскиот домен,
ни мечот на Марс ни огинот со силата бурна
ќе ги сотре записите живи за твојот спомен.
За инат на поданиците на смртта и омразата
ти ќе чекориш и за тебе има пофално слово:
мислите на идните генерации ќе бидат оазата
во која ќе го дочекаш денот за раѓање ново.

И додека кон твоето воздигнување светот ита,
ќе живееш во песнава и во оној што ја чита.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
Автор на препевите: Љубомир Бочваров

О, колку многу повеќе убавината поубаво погодува
со така милиот украс што вистината ѝ го дарува!
Розата изгледа убава но зарем некој ќе негодува
заради толку опојниот мирис што во неа царува?
Изобилност бои кај дивите рози ни се понудени
а на питомите миризливоста скриен адут сплете,
обесени на трновити гранки играат разблудени
кога на сите пупки ќе им отвори ветрец летен.
Бидејќи дивите само со изгледот копнеж зрачат
нив ветрот необљубени ги напушта без почит;
а питомите рози ги берат и во врелец ги мачат
за од нивната смрт сладок парфем да се точи.

Така и ти, прекрасна младост, кога ќе зајдеш,
ко срж-дестилат во мојот стих ќе се најдеш.

Не тагувај, љубов моја, нов замав ти спремам:
потупаво од копнежот, сечилото нека ти мирува
а протестот твој денешен утре ќе го снеса
зашто, пак наострено, како порано ќе пируваш.
Значи, биди така, љубов моја, денес не се срди,
твоите гневни очи нека продолжат да блештат;
духот на љубовта не убивај го со мисли грди
зашто утре тој повторно ќе те кани на фешта.
Времената тага е океан кој два брега дели
а тие, на плажа везден, како вереници нови,
гладно еден кон друг фрлаат погледи смели
за да го видат љубениот што кон нив плови.

Тагата наречи ја и зима преполна со грижи
што копнее по летото кое кон неа се ближи.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

57

Роб твој сум и зар има што друго да правам
освен часот да го чекам похотлива да станеш?
Подрагоцено време јас немам што надеж дава
ни служба помила од тоа со мене да се фанеш.
Иако сум свој на свое, пред светов се веднам
и не го ругам што нема крај на оваа доба;
не смеам да си ја огорчувам душата ми жедна
зашто ти мене, слугата, сал еднаш ме проба.
Ни мојата љубоморна мисла не смее да праша
кај можеш да бидеш и во кои афери си цвеќе;
те чекам само, без мисли, како отфрлена маша,
и знам само тоа дека некој со тебе е срекен.

Верна будала е љубовта на секоја твоја проба,
и било што да ѝ правиш, не го смета за злоба.

59

Ако сега ништо ново нема, како умот се лаже
дека во плодовата му вода нова сорта плови
и потоа со абортирани рефрени се прави важен
и поранешни деца ни подметнува како нови?
Ако илјада години назад поглед свртам,
кога првпат умот се облече и стана книга,
и во неа твојата слика со збор ми се црта -
дали таа како ти сега духот ќе ми го дига?
Така ќе дознаам што во стариот свет кажале
за прекрасната композиција на твојата става;
дали ние си наддаваме или тие се прелажале
или и тогаш и сега истата среќа ни се дава.

О, сигурно на античките умови ти не им текна
зашто да те знаеја, умот ќе им беше шекнат!

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
Автор на препевите: Љубомир Бочваров

58

Кога богот на љубовта роб ме направил твој
ми забранил дури и да помислам за контрола
на твоето време за задоволство со било кој
та дури рекол и неверствата да не ме болат.
Твојта слобода ме затвори во тоа што те нема,
подалеку од грбот твој со поглед не се пробив;
трпелив и кроток, за твоја проверка се спремам,
без обвинувања за раните што притоа ги добив.
Од листата за чекање одбери кој ќе ти ќефне,
таа привилегија твоето време го збогатува,
да можеш сама да решиш што ќе ти се трефне
и правдата да ја спрегнеш за да ти аргатува.

Јас морам да чекам иако чекањето ми е пекол,
за ќефот твој, добар или зол, збор не би рекол.

60

Ко бранови што од чакалот на брегот се кршат
така нашите часови кон нивниот крај јурат;
секој го заменува оној што веќе станал мрша
во борбата за опстанок низ животната бура.
Сé што еднаш во океанот на светлоста е родено
ползи кон зрелоста со која ќе биде крунисано,
за потоа од измамната судбина да биде погодено:
што од Времето е дарувано, од Него е и урнисано.
Цветната палета на младоста тоа ја понижува,
со плугот безмилосен на лицата бразди заорува;
цицајќи ѝ го најубавото, природата ја понижува
и сé што е живо неговата остра коса покорува.

И во идното Време, наспроти неговата сурова рака,
стихот мој сеуште ќе сведочи колку многу те сакам.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

61

Дали тоа желбата твоја сликата своја ја нуди
пред клепките на мојата истоштувачка ноќ?
Дали таа желба од бината дремката ми ја пуди
за пред мене твојте сенки да одглумат моќ?
Дали тоа духот твој, загрижена си го пратила
толку далеку од дома за кај мене да се моли
да се арнисам од дела што ти прават патила
од кои твојата љубомора смислено те боли?
О, не! твојта љубов иако ширна, дотаму не стига,
туку тоа мојата сопствена љубов ме држи буден,
одморот ми го поништува и на тревога ме дига,
да играм стражар што по тебе се влече слуден:

За да те гледам додека од кол на кол скакаш,
од мене толку далечна а со другите се сакаш.

63

Ќе стане и мојата љубена иста како мене,
алчното Време-целат и неа ќе ја зграби,
кога крв ќе ѝ отенчи и веѓи ќе ѝ свене
а лице ќе брчкоса и ја остави без заби;
зората на младоста неосетно се намалува
и со ноќта на староста Времето ја коле
и сите убавини со кои сега таа кралува
ги краде од трезорите на нејната пролет.
О, да, пред Времето сега јас се вкопувам,
против староста и нејзиниот меч свиреп:
со заборав за мојата љубена да ми попува
не ќе може ни кога в земи ќе сум смирен.

Нејзината убавина во зборовиве ќе се гледа
во нив таа ќе живее и ќе молска како веда.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
Автор на препевите: Љубомир Бочваров

62

Гревот на самољубието ги опседна моите очи
и во секој агол на мојата душа се населува;
против него немам лек и ме глочка без почин
неговиот корен што срцево ми го развеселува.
Милозливо како моето друго нема скроено лице,
како судија и порота во пресудата си пишувам;
на моето тело е обликуван најдобриот трицепс
и во секој аспект секој мажјак го надвишувам.
Но кога во огледалото реално ќе се видам,
исушен и испукан ко штавена античка кожа,
моето самољубие брзо друга одбрана сида
за самофалбите што сам за себе ги множам.

Ти, љубена, со твојата младост ќе ме спасиш,
твојата убавина мојата старост ќе ми ја краси.

64

Видов дека времето го смачкало со свирепата рака
величието на надгробни споменици за слава и чест,
урнало возвишени кули и ги затревило среде драка
а и бронза вечна видов како робува на смртен бес.
Имам видено и како во кралството на брегот
гладниот океан врз почвата водите ги склопи
а и неа како се зголемува за сметка на него
правејќи залихата во загуба да му се стопи.
А кога и кај државите размени такви видов
а и како тие сами се проколнале на распад,
да мислам ме потсетија урнатините на ридот
дека времето и за мојта љубена крои напад.

Поуката е ко смрт, избор ни за мене не се спрема,
плачам во страв оти тоа што го имам ќе го снема.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

Бронзата, каменот, земјата, океанот ширен -
 нивните сили бесна смртност ги надвишува;
 како убавината да измоли бесот да е мирен
 кога цветот како адвокат апелот го пишува?
 О, како летниот меден здив да го дигне крстот
 против разорната опсада што Времето ја прати
 кога гранитното кале не стои доволно цврсто
 ниту на пропаст се отпорни челичните врати!
 Љубена! Ко најмил накит на Времето ќе свршиш
 за стрвно во погребен ковчег скришно да те јаде!
 Има ли цврста рака што може нога да му скрши?
 Кој може да заборави дека убавината ни ја краде?

О, никој, туку само мастилово има таква моќ:
 како чудо ти, љубена, ќе сјаеш во неговата ноќ.

Ах, зошто со заразата тој човек треба да живее
 и со себе да ги благословува безбожните маси,
 гревот да им напредува и промотивно да дивее
 и неговото друштво како тантела да ги краси?
 Зошто со козметика го крадат неговиот образ
 па живоста негова на мртвото му придава поза?
 Зошто на бедниот со убавина таа не му е добра
 и ко роза-сенка се топори пред вистинската роза?
 Зошто тој треба да живее кога Природата фалира
 анемична да се зарумени преку животните жили?
 Како неисцрпчив нејзин рудник само тој фигурира
 и горда на многу, сега живее од него како прилив.

О, за далечни денови, пред последното време,
 тој на Природата како главен адут ѝ е спремен.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
 Автор на препевите: Љубомир Бочваров

Уморен од сето ова, кон смртта ми се ита:
 наспроти заслужноста, падната и поразена,
 гледам како израдувани никаквеци се китат
 со триумф врз чистата вера в кал згазена.
 На злобници златни почести им се дадени,
 грубоста со моминската невиност е платена,
 совршенствата со беззаконие се разјадени,
 од поткупливата власт, јакоста е осакатена.
 Уметноста со јазик во узда на власта врзан,
 лудоста се перчи ко ангел што ќе нè спаси,
 простотилакот заслепено пред мудроста брза
 а добрината е заробена и слуга е на гнаси.

Од сето тоа волјата за живот ми е загубена,
 не умирам оти сама ќе остане мојата љубена.

Дамнешните дни на лицето му испишале ода
 кога убавината живееше и умираше ко цветот,
 пред нејзините копилјарски знаци да се родат
 и безобразникот кој со нив го залажува светот.
 Беше тоа пред на мртвиот локни да му крадат
 оставајќи во гробот скалпиран череп да сјае;
 за некоја седа глава да ја преправат во млада
 и одраната мртва убавина да биде нов фраер.
 А преку него светата античка доба нè пленува
 без било какви украси, вистинската, лично таа:
 без со туѓата летна наметка да се раззеленува,
 без кражба од старото за како нова да ја знаат.

Него Природата го создала како образец-мапа
 пред кој фалсификаторот може само да зјапа.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

Тоа кое од тебе до погледот на светот допира
 мислите се на срцето што ги пораѓа, без маска.
 Јазикот, гласот на душата на секој, не сопира
 вистина да говори та дури и душманот ти ласка.
 Твојата надворешност со пофалба е крунисана
 но на некои сеирции судот на јазикот им е бос;
 во други аспекти фалбата галиба им е урнисана
 зашто окото и не гледа подалеку од својот нос.
 Тие ја гледаат прекрасноста на твојот ум
 но мерат според трагите на твојот чевел;
 нивната љубезноселска мисла, на друм,
 трча како твоја китка омрсена со плевел.

Затоа, штом се дружиш со улична клика,
 не ќе ни мирисаш така како твојата слика.

Кога ќе умрам, жалта по мене да не те ранува
 подолго од чукањето на погребната камбаана
 што бегот мој од светов одвратен го обзнанува
 и домот нов кајшто црвите не наоѓаат маана.
 И ако ова го читаш, не си спомнувај која рака
 го напишала и мислите нека ти бидат празни:
 зашто јас тебе, љубена, толку многу те сакам
 што не сакам зарад мене жалта да те дразни.
 О, кога јас веќе ќе бидам измешан со глина
 а ти може случајно овие стихови ги најдеш
 не мисли ни на моето име туку биди фина
 и остај твојта љубов со мојот живот да зајде.

За на светот причина за потсмев не му дадеш,
 откако ќе умрам, жалта за мене нека не те јаде.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
 Автор на препевите: Љубомир Бочваров

Тоа што те озборуваат, не е твоја грешка,
 убавината секогаш на клеветници е мета
 и сомнежот е украс нејзин што се смешка
 како гавран што долж небесната шир лета.
 Времето те посакува а клеветници те газат,
 врз твоето величие комплексите ги лечат;
 нели, гасениците најубавите пупки ги лазат
 и на неизвалканата пролет удираат печат.
 Ти исплива од младешката струја речна,
 неповредена, пак со јуриш одиш напред;
 сепак, твојата великост не ќе биде вечна
 за сверката завист засекогаш да ја запре.

Ако маска на лагата за грев лик не ти груби
 ти ќе кралуваш врз секое срце што те љуби.

О, за на светот отчет да не мора да му даваш
 што вредност имав та си пуштила да те ќарам,
 по мојта смрт брзо исфрли ме од твојата глава,
 за тебе во мене нема нешто вредно да се бара.
 Освен ако ти е кеф да смислиш љубезни лаги
 за мојата пустина да заличи на плодна почва
 и за мене покојникот да изделкаш повеќе даги
 божем скржавата вистина ќе ме правела бочва.
 Вистинската твоја љубов нека е со чисто чело
 вистината за мене немој во лаги да ја врамиш;
 и моето име погребни го заедно со моето тело,
 за повеќе да не живее и обајцата да нè срами.

Ќе се види дека од пинџурот на лагата си макала
 и тогаш ќе знаат дека нешто безвредно си сакала.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

73

Ти можеш да ме гледаш како годишно доба
со лисја жолти, или без нив, или неколку сал,
на гранки стресени дека мразот ќе ги проба,
соголен хор од доцни птици што пеат од жал.
Во мене може да видиш самрак на таков ден
како кога залезот сончев во западот потонува
а ноќта полека но сигурно го голта како плен
за во близначката Смрт мир вечен да сонува.
Јас личам на слика каде огнот, преку жарта,
од пепелта на младоста своја проба да стане,
како од смртна постела, без повратна карта,
изеден од истите нешта со кои беше хранет.

Сите тие глетки ќе направат посилно да љубиш
бидејќи ќе знаеш дека наскоро сигурно ме губиш.

75

За моите мисли ти си нужна како леб и сол,
како благопријатен дожд за жедната почва;
и за мир со тебе во мене, се борам до бол,
ко колеблив скржло за својата полна бочва.
Сомничав до коска спрема своите соседи
тој час сака осамено во сладост да ужива
а час му доаѓа порив со нив да си поседи,
да се пофали каков ќеф во бочвата плива.
И ете, час твојот изглед со наслада ме полни
час изгладнет по тебе, за еден поглед вијам;
токму си ми, немам други задоволства болни,
ти си мојата шира за сам насам да те пијам.

Така јас, расипникот, страдам од ден на ден,
час прејаден, час ко волк за тебе сум гладен.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
Автор на препевите: Љубомир Бочваров

74

Но, биди задоволна кога сурово ќе ме апсат
и без кауција, во затвор вечен јас ќе миnam;
животот мој во овие стихови нема да папса
и кај тебе ко спомен засекогаш ќе тера инат.
Кога ги читаш овие стихови, ти ќе сфанеш
дека за тебе, во најдобрите е копнежот мој;
должност на земното е пак земја да стане
а вечниот дух во мене, засекогаш ќе е твој.
Од мојот живот го губиш животниот талог,
молитвата на црвците, моето мртво тело -
кукавички и беден плен на смртниот налог,
спомен безвреден да го засени моето дело.

Духот е тој што вредност на телото му дава
и во стихот мој е и со тебе ќе живее во слава.

76

Зошто мојот нов горд стих е јалов
и усукан ко проста селска баница?
Стареам со видение што е мало
за нов метод и за чудна кованица.
Зошто пишувам сè за едно исто
и сал тревка досетлив ме прави
да најдам за зборот место чисто,
ко родено на него тој да се стави?
О, јас сè за тебе пеам, љубена моја,
ти и љубовта сеуште сте ми тема -
со старите зборови нов елан кројам,
потрошеното пак назад си го земам.

Како сонцето од вчера што се роди
така мојта љубов стар стих ја плоди.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

Огледало ќе ти покаже како убавината ти се аби,
 саатот, како твоите драгоцените минути се кусат;
 празните листови, колку мозокот во нив се забил
 а од оваа книга - овие учења треба да се вкусат:
 во брчките што огледалото верно ќе ги каже
 твоите спомени се врежани како со срча;
 а таинствената сенка на саатот не те лаже
 дека Времето крадливо кон вечноста трча.
 Погледни, ако штогоде во споменот нема,
 довери им го на тие испустени страници;
 подоцна така згрижените деца ќе спремат
 средба со својот татко како нови познаници.

Ако кон овие нешта почесто поглед дигаш,
 ќе ти користи: побогата ќе е твојата книга.

Кога само јас бев тој што за помош те моли,
 со милоста твоја нежна ечеше мојата рима;
 но сега е без грација а со скудноштво што боли,
 музата ми се умори, на друг отстапи примат.
 Признавам, љубов слатка, заслужуваш напор
 подобар поет од мене да те опеа како тема
 но сепак, таа академност ќе ја платиш скапо
 зашто тој твори со тоа што од тебе го земал.
 Тој ги зајми твоите атрибути, зборовите ги краде,
 убавина тој не твори туку од твојот лик ја прима;
 тој тебе те копира и може само она да ти го даде
 што како твоја доблест ти самата веќе го имаш.

Затоа не благодари му за тоа што убаво те фатил
 бидејќи тој тоа го должел и требало да ти плати.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
 Автор на препевите: Љубомир Бочваров

Како моја муза те повикував јас толку често
 и добивав помош убава без да ми се лутиш
 та и секое друго перо го посака моето место
 за под твојата добрина поезијата да му цути.
 Твоите очи, што и на немиот се поттик за песна,
 а на тешката несмасност до небо лет да проба,
 на учените крилја нови пердуви се за да блеснат,
 давајќи им двојна милост и величие без злоба.
 Но, јас сум погорд на песните што ги творам
 бидејќи се под твое влијание и од тебе родени.
 Кај другите ти подобри тек-тук неколку збора
 колку да се рече и они од милост се погодени.

Само твоја заслуга е што, иако си бев дибек,
 летнав и повисоко од твоето најучено либе.

О, кога за тебе пишувам, колку веќе ми се лоши
 знаејќи дека од тебе се инспирира подобар поет
 и во пофалба на твоето име сите сили ги троши
 за кај тебе тепкаво да испадне воспевањето мое.
 Ама, бидејќи твојата вредност е океан огромен,
 по неговата морска шир многу бродови минат,
 па, иако подолан од сите, и мојот брод скроман,
 товарен со моите желби за тебе, шетка за инат.
 Да пловам, твојата и најплитка вода ми е мамец
 додека оној врз немерлива твоја длабочина јава;
 или, јас речиси потопен, безвреден сум чамец
 а тој е стојно изграден, со величие и горда слава.

Знам, ако тој цвета а мене ме отфрлиш грубо,
 дека сето ова се случува заради мојата љубов.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

81

Сеедно со кој од нас попрво црви ќе се гостат,
и кој кому со епитаф ќе го згрее гробот ладен,
смртта ќе мора да живее со вистина проста:
споменот за тебе заборавот нема да го краде.
Тогаш светот ќе ме заборава во мало собиче
ама твоето име ќе го следи бесмртна почит.
Земниот знак за мене ќе биде гробот обичен
а споменик твој ќе бидат и сите човечки очи.
Кога во иднина сите патишта ќе се изодени,
твој споменик ќе бидат моите стихови фини,
за кои очите за читање сеуште не се родени,
ниту има јазици за да те рецитираат на бини.

Во почитта за тебе, на луѓето ќе им запира здивот,
секогаш во нив ќе живееш како есенција за живот.

83

Велам дека никогаш не ти треба цртање веѓи
ниту дека на твојата убавина ѝ е нужна поза.
Мислам дека си ги надминала тие лити меѓи
каде поетската јаловост нуди козметичка доза.
Не би поднел да бидам репортажен слаткар
кога ти самата ни обезбедуваш доказ во живо
за колку ногата на модерното перо е кратка
да следи вредност со постојано растечко ниво.
Молкот мој, за тебе е грев и ти си нажалена,
глупост стана она кое треба да е моја слава.
Со молчењето убавината ич не ти е смалена
а другите гоа живот ти дале а гроб ти прават.

Повеќе живот има во едно од твоите убави очи
отколку што би смислиле двајца поети од почит.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
Автор на препевите: Љубомир Бочваров

82

Со мојата или со било чија муза, не си во брак
па слободно игнорирај што поетите ќе кажат;
во книгите нивни посветата е молепствен знак
за да им доделиш благословена патронажа.
Ти си убавица, но и полна со мудро знаење
дека напати за пофалба останувам без збор
и затоа помислуваш да бараш ново ткаење,
некој повешт поет да те наслика на кафиор.
Постапи и така, љубена; а сепак тоа ќе биде
измислица напрегната и реторика што лаже;
ти си вистинска а не дречлив призрак сиден
и само јас сум пријател што вистина ќе каже.

Нека ги за грдите тие негови ангели и седми неба,
тие слики за тебе би биле измама што не ти треба.

84

Кој кажува најмногу а може и повеќе да каже
од богатава награда која си ти сам, спастрен,
во чии граници е засидан потенцијал снажен
од кој примерок ист како тебе може да расте.
Неплодната сиромаштија на нечие перо може
темата своја да ја остави без пофалба да виси
а оној кој за тебе пишува доволно ќе е сложен
и сал да го каже она твое што навистина ти си.
Нека го копира она што е како писмо свето,
да не расипе тоа што природата направила,
и таквата реплика ќе го прослави во светот
како измислувач на најписателски правила.

Од врвот на твојата прекрасност фрлај ни мана
за пофалбите наши за тебе достојни да станат.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

Мојта муза со врзан јазик сеуште манири тера
 додека туѓи поеми богато составени те фалат
 со буквите позлатени од нивните вешти пера,
 во фрази што сета комора на музи им ги дала.
 Сал со добри мисли сум дур`други зборој пишат
 и како неписмен ѓакон се придружувам со `амин`
 кон секоја пофална химна што те зела на нишан
 од префинетото перо пред кое моето се срами.
 Слушајќи како те фалат, `ваистина` си вела,
 најпофалниот збор, од мене и повеќе ќе земе;
 со мисли те љубам но во јавност не ги делам,
 зашто зборот е сал китка а мислата му е семе.

Така, другите почит заслужуваат за силниот здив
 но моите неми мисли зборуваат посилно и од нив.

Збогум, ти си премногу драгоцен за да си моја
 и, веројатно е, сега вредноста си ја знаеш самата.
 Со попис на атрибути што над сите други стојат
 ти го ликвидира мојот главен влог и сета камата.
 Смеам ли да те држам заради твоја волја добра?
 И за таквата ретка среќа, каква заслуга ти праќам?
 Ти ми се обврза а ни грам причина не се собра
 па така мојата лиценца за тебе кај тебе ја враќам.
 Ти не знаеше колку вредиш кога сама ми се даде
 а исто така ти згреши и за мојата персона бедна;
 па затоа, твојот мил подарок од заблудата си јаде
 и кај тебе го враќам за да просудиш уште еднаш.

Нека биде сето ова како бајка што се чита -
 си легнав како крал, се разбудив како питач.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
 Автор на препевите: Љубомир Бочваров

Беше ли надуено гордо едро стихот негов велик,
 врзан како драгоцен плен за твојта гусарска каста
 тоа што во умот мој ги затвори мислите мои зрели
 правејќи ја гроб матката каде требаше да растат?
 На духот негов, му суфлираше ли некој друг дух
 да се искачи на врв од кој бев смртно столчен?
 Не, не дочул тој од ноќни компањони вешт слух
 од помош да му е за стихот мој да биде смолчен.
 Не, таков љубезен и фамилијарен дух немало
 за неговиот ноќен галеб со знаење да го клука;
 над мене победничко дефиле не се спремало
 и јас од такви мистерии и страв не бев спукан.

Едноставно, нели, ситуацијата стана јасна -
 штом ти неговиот го вдоми - мојот спласна.

Кога ќе си помислиш да ме третираш со презир
 и на јавен потсмев заслугите мои ќе ги ставиш,
 пак на твоја страна ќе сум, како твој верен везир,
 доблеста ќе ти ја славам иако лошо ми правиш.
 Преку мене, греовите мои најдобро ќе блеснат
 ако како адвокат на твојата страна се ставам;
 за признат разврат пресуда ќе следува чесна
 така што ти, губејќи ме, добиваш повеќе слава.
 И јас ќе спечалам многу повеќе ако биде така
 оти за мене ти си единствена сладост стројна:
 повредите ќе ги нанесам со сопствената рака
 за ти да ме победиш но и за моја корист двојна.

Јас и мојата љубов кај тебе бевме сосема преселени,
 ти остани чиста - ние ќе ги носиме каканите пелени.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

Ако објавиш дека заради грешка ме оставаш,
јас веднаш ќе го проширам описот на таа тема:
спомни моја коповост, на патерици се поставам,
против твое обвинение јас одбрана не спремам.
Љубена, за така да биде, не прави напор бесен,
ти не умееш да ме оцрниш да испаднам вранец;
јас самиот, штом за твојата намера ќе сум свесен,
врската ќе ја раскинам за да ти станам странец.
Нема да шетам на места кајшто ти се шетааш,
јазик за твоето име ќе си врзам, иако ќе жалам,
но не би допуштил било како да сторам штета,
ни случајно со нашето познатство да се фалам.

Се колнам, во борбата и мојот чекор со твојот ќе гази
оти никогаш нема да го сакам тој `јас` што ќе те мрази.

Некои се горди на претците, други на својот фат,
некои на својот имот, други на силните им тела,
некои на облека и помодарски шапки на спрат,
некои на сокли и `ртки, други на коњска ергела;
и свое придружно задоволство има секој табиет
кој како своја најголема радост него го опишува.
Но, посебноста не може во ум закони да забие,
нужен е најопшт кеф што сите ќе ги надвишува.
Твојата љубов е побогата и од династијата
и нејзиниот трезор, погорда од скапа мода;
ни коњ ни сокол е на чело на процеситјата,
туку јас, имајќи те тебе, гордо неа ја водам.

Во тебе јас ги наоѓам сите тие нешта вредни,
без твојата љубов јас сум само јаден бедник.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
Автор на препевите: Љубомир Бочваров

Мрази ме ако сакаш, но тоа нека биде сега
кога светот за делата ме распнува лесно;
на злата среќа ортак, постави ме во стега,
да бидам твој поклоник-губитник во тесно.
Ах, немој, кога срцево издржа од таги јуриш,
од зад грб да ми напаѓаш совладани јадови;
немој бурна ноќ врз дождлив ден да туриш
за мојот пораз пак да мине низ нови падови.
Ако ме напушташ, не прави го тоа последна,
кога сите ситни пизми се со искубани крила;
нека биде прв налет разделбата, иако бедна,
на среќата да ѝ ја вкусам превртливата сила.

Тогаш тажните страдања кои сега ми се неутешни,
спрема тоа што те губам, ќе ми изгледаат смешни.

Стори го најлошото и измолкни се од мене,
измрдај од заветниот рок дека ќе бидеш моја
и животот мој веќе главата нема да ја крене
зашто тој се хранеше само од љубовта твоја.
Од најлошите маки не треба да се плашам
кога и најмалата од нив живот ќе ми сврши.
Ми следува подобра состојба од онаа каша
кога ти со твојот каприц волјата ми ја скрши.
Претвртливоста на твојот ум не ме загрижува
кога на твоето измамништво животот ми виси!
Ох, најдов среќно име со тебе да ме зближува -
среќоносец на љубов но и среќен гробар ти си.

Има ли блажена убавина а стравот да не ѝ е рам?
Ти може веќе си лажливка а јас тоа да не го знам!

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

Сепак ќе живеам со надеж дека си ми верна
 зашто лицето твое ме грее од чесен престол;
 ко сопруг што измамата сеуште не го перна,
 и јас не знам дали срцето ти е на друго место.
 Окото твое дури ни за омраза не ќе ми каже
 па затоа не ќе можам да знам за промената.
 Често на лице сум читал дека човекот лаже
 од расчекорот меѓу усните и веѓата крената.
 Тебе мора Небото со декрет да те креирало
 оти на лицето сал слатка љубов ти гледам;
 срцето твое изматно, каде и да парадирало,
 очите не кажуваат туку со сласт ти медат.

Твојата убавина како јаголката на Ева сјае
 но дали јас ќе бидам Адамот што ќе се кае?

Милозлива е срамотата дека ноќе талкаш!
 Таа, како гасеница во најмиризливата роза,
 убавината на твоето пуплесто име ја валка
 но ти ми ја сервираш како најслатка боза!
 Тој јазик што за тебе похотливост раскажува
 те воздига како да е спорт твојата сторија;
 тој не те куди туку со пофалба ме растажува –
 демек, штом ти така правиш, не е лудорија!
 О, каква господска кука има развратот твој
 но сепак да живее надвор од тебе одбра,
 за твојата убавина да го покрие грдиот слој
 та дури и лошотијата да изгледа добра.

Но, љубена, внимавај како сето ќе се сврши:
 стомна што ноќе оди на чешма прва се крши.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
 Автор на препевите: Љубомир Бочваров

Тој што може да повреди а практикува почит,
 кој има што да покаже но скриено е жарче,
 тој што другите ги покренува а себе се кочи,
 на предизвик бавен, како да е веќе поарчен;
 праведно милоста небесна врз него ќе грее
 а тој како домаќин природата ќе ја штити.
 Тој смирено над радоста и над бесот бдее,
 а другите се само служители негови сити.
 Китки расцутени со сласт летото го красат,
 иако самодоволни, гордо живеат и мреат,
 но ако и нив гасеници со отров ги згнасат,
 со недостојни облеку и тие ќе шират реа.

Најмиломирисното може да стане смрдлив чевел
 а лилјанот скапан посмрдлив е од било кој плевел.

Велат грешност ти се и младоста и похотата,
 други пак велат двете ти се милност чиста;
 и милноста и грешноста ти ја вршат работата –
 ти грешноста ја правиш за милноста пристан.
 Како што на прстот на крунисувана кралица
 ќе биде скапоцен накит стакленото цицале,
 така и грешките твои, една долга магарица,
 станале вистини и во ѓердан се нанижале.
 Колку многу овци може да заведе волкот
 ако својот изглед како овца го прилагоди;
 колку многу зјапачи ќе ти го следат колкот
 ако твоето племство на шестка се нагоди!

Но, не прави така, оти јас те сакам на таков начин
 што твојот добар глас е најдобриот љубовен зачин.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

Слатко мое задоволство на годината измината,
 разделбата со тебе како зима сурова ја болував:
 колку студенило сетив, оќоравев од темнината,
 во тој стар декември што сè наоколу соголува!
 И така, од сјајно лето нè делеше тоа време
 и од преполнетата есен чија родност слатка
 уште од пролетната блудност носеше бремене
 како, по смрт на господарот, вдовичена матка.
 Катаден по таа изобилна глетка јас пекав,
 ко обестатковен ластар, со надеж на сирак,
 тебе-летото и твоите сладости ги чекав –
 но без тебе и црцорците одбија да свират.

Или, ако и процрцореа, како мака да ги стиска,
 како лисјата беа исплашени од зимата блиска.

Љубичице ранобудна, дрска, судам ли криво:
 дека твојот опоен мирис што секого го плени
 ти на мојата љубена ѝ го украде од здивот?
 И дека корења си пуштила во нејзините вени
 за со пурпурно лице да се дичи твојот живот?
 Пресудив кражби: лилјанот ѝ зел рака до рамо;
 пуплестиот марјорам се покрил со нејната коса;
 едни рози ѝ го украде руменилото од срамот
 а други бледилото на нејзиниот очај го носат.
 И како трето, и белите и црвените рози, патем
 при кражбите, и нејниот здив опоен го ќариле;
 но, кога најсилно цутат, злосторот ќе е платен –
 одмазднички гасеници за смрт си товарице.

И други китки гледам од љубената ми крадат
 ама сепак таа и понатаму е најубавата дада.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
 Автор на препевите: Љубомир Бочваров

Раздвоен од тебе, во таа пролет јас бев тажен,
 кога април со горделив раскош го смени снегот
 и со младешкиот дух на сите им стана важен
 та дури и старечкиот бог Сатурн заигра со него.
 Ниту песните на птиците ниту китките разни
 со нивниот опоен мирис и со допирите мазни
 не ме инспирираа да напишам летни сказни
 ниту барем да ги наберам и ставам во вазни.
 Не сакав да се чудам на лилјани со бели лица
 ни на црвенилото на розата какво не сум сонил;
 тие беа волшебни, секое само како кроки-скица,
 нацртани според тебе и сето твое беше во нив.

Со тебе отсутна, ми беше зима и само кенкав
 а тие волшебства ме тешеа како твоја сенка.

Кај си ма Музо, со дебел заборав ли ме тресна
 та молчиш за нештата кои ти ја даваат моќта?
 Зарем инспирацијата ја арчиш на копава песна
 зајмејќи му и на простото да му л`сне ноќта?
 Ко чесен откуп за залудно потрошеното време,
 Музо заборавлива, дај ми од стиховниот мелем:
 вештак да бидам за балади со висок стремеж,
 издигнат над простото, за вечна слава желен.
 Стануј, залегната Музо, и љубената ти ја види,
 дали Времето лице засекувало во ноќ и ден –
 и ако бразди има, сатира на распаѓањето биди
 за секој да го презира Неговиот воен плен.

Нека мојата љубена побрзо се издигне во слава
 одошто Времето со своите сечила ѝ грди глава.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcbocevarov.blog.mk/>

О, Музо забушантска, зарем од мене чекаш мито
та замижуваш за вистината во убавина слиена?
Тие обете кај мојата љубена го пронашле штитот,
па така и твојата достоинство од неа е сошиена.
Кажи, Музо, може ти е незгодно и не ти лежи:
на вистината не ѝ требаат шминки залосени,
на убавината не ѝ треба четка да сјае и тежи,
но најдобри дали ќе се ако двете не се споени?
И сега, штом на љубената не и треба кревање,
ќе ги заклучиш ли, Музо, твоите силни моќи?
Зар отаде гробот златен не ѝ треба опевање,
за идните луѓе да ги утеши во нивните ноќи?

Затоа, ела ваму Музо, не бегај од мојата ука,
ќе ја правиме љубената вечна, ко сега и тука.

Ах, сиромав јас, мојата Муза е со сила бедна
при можност скапо и гордо да се продаде,
но темата, гола и ненакитена, повеќе е вредна
од секоја пофалба што може да се додаде.
О, ако не можам да пишувам, не прави прекор!
Погледни во огледалото, таму лице се мрешка
кое на мојата тупа досетливост ѝ сопиња чекор
фрлајќи ме сосе стиховите во срамота тешка!
А може грев ќе сторам во желба да бидам арен,
на она што е добро со описи може ќе му пречам?
Изгледа дека за моите стихови нема друго чаре,
туку на твојата величественост вака да ѝ речам:

во стихот мој може ти и на престол дека седиш,
огледалото ќе каже дека повеќе од тоа вредиш.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
Автор на препевите: Љубомир Бочваров

Љубовта моја е зајакната иако повеќе изгледа слаба,
љубам не помалку, иако помалку тоа го покажувам.
Не е љубовта трговска стока да ја знае секоја бараба
зашто сопственикот насекаде горделиво ја раскажува.
Нашата љубов беше нова, како и самата пролет,
кога јас почнав да ја воспевам со моите сонети;
како славејот што летото го започнува со полет
а својата шупелка ја остава кога есен ќе сети.
Не дека нашето љубовно лето е со помалку кеф
од кога ноќта пред славејот премирало од восхит
туку и други тупи птици со гоа-песни правеа грев
па со простотилак на милноста ѝ скршија коски.

Постојаното фалење и јас го сметам за бедно
оти така само ќе се попиљари сето твое вредно.

За пријателот мој убав вистина нека се прими
дека не старее и убавината сеуште му цвета
ко првпат што го видов пред три мразни зими
кои оттогаш гордост им соголеа на три лета.
Три пати китната пролет во жолта есен мина
во процес на времето со неизбежна тежина;
на три априли врел јуни сенката им ја скина
а мојот пријател сеуште е со истата свежина.
Неговата убавина е ко сенка на сончев саат,
ја гледаш а движење јасно нема да се каже;
иако мислам дека младешките црти му траат,
има промени и окото мое можеби ме лаже.

И ако е така, чујте, припрости сезони на светот:
пред вие и да се родите, умре најубавото лето.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

Идолатрија да не се нарекува љубовта моја
 ниту мојата љубена како идол да се смета
 иако сите мои песни само за неа се ројат,
 за неа едната, единствена, за многу лета.
 Љубезна е љубената денес а и утре ќе биде,
 постојано упорна во одличност и чудесија;
 и затоа мојот стих за неа е постојано свиден,
 едино таа му е тема достоинствена за експресија.
 Убавината, љубезноста и вистината ми се теми
 тоа свето тројство за другите зборови ми е маја;
 сета моја фантазија како три во едно ја спремив
 зашто само во мојата љубена трите теми трајат.

Убавината, љубезноста и вистината живеат осамени
 но првпат сите три заедно кај љубената се вرامي.

Ниту моите стравови ниту пророчката душа,
 која на светов му проповеда гајтан свилен,
 ќе ја зауздаат мојата љубов за да ги слуша -
 дека, божем, осудени на зла судба сме биле.
 Тажните пророци со смеа самите се урнисаа
 оти месечината мртва сега па е и помрачена;
 неизвесностите сигурно самите се крунисаа
 и маслинка на мирот на вечноста е закачена.
 И така сега со капките на ова најмелем-време
 љубовта ми е свежа и смртта не ќе ме прими
 па, навредена, ќе бара глупак од мутаво племе
 оти за инат ќе живеам во овие скромни рими.

Спомениците на тираните времето ги урива
 а во стихот мој, ти љубена, вечно ќе си жива.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
 Автор на препевите: Љубомир Бочваров

Хроники за старото доба со восхит примав
 за многу фалени госпоѓи и витези страсни,
 убавината нивна трепереше во секоја рима
 низ сјајни описи преку стиховите красни.
 Низ сликите се изразувааше античкиот свет,
 отпорен кон забот на временската плима,
 со способноста да наслика тогашниот поет
 и таква убавина каква ти што сега имаш.
 Но, пофалбите негови пророштва се голи
 за она што твојата убавина ми го зрачи,
 а божественото око и иднината ја боли
 дури невешта да те опее и таа се мачи.

Сега јас при очи остана само да се жалам -
 ти си мое чудо а немам јазик да те фалам.

Има ли во мојот ум уште мастило за моето перо
 кое веќе не ти ја открило мојата вистинска душа?
 Што ново да му се понуди на љубопитко-сверот,
 за мојата љубов и за твоите заслуги да слуша?
 Нема, момче мило, само сеуште ко божји пастир
 морам секој ден едно исто да го пеам како пример,
 ти мој, јас твој, ко нови си ги чешам старите красти,
 на ист начин како кога првпат го светеа твоето име.
 Така, од љубовта вечна новиот љубовен случај
 со прашината и трошната старост не е хранет,
 ниту неизбежните брчки занаетот од неа го учат
 туку древност на новата дава за вечна да стане.

Повторно ја откривам нашата љубов како свежа
 онаму кајшто во времето нејзините коски лежат.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

О, не речи никогаш дека во срцево бев лажен
или дека отсутноста мојата љубов ја смалила;
но, ми беше полесно и станував сè поснажен
оти мојата душа во твоите гради се навалила.
Тие се моја кука на љубовта и ако бев мрдач,
како што се они, јас повторно ќе си се вратев,
токму навреме, неизменет и без маската грда,
и самиот на себе светата вода ќе си ја платев.
И јас сум од крв и месо, со слабост сардисан,
и мене природата ми го повела срцето бедно;
но апсурдно е да се мисли дека ќе кандисам -
за кеф на стојко да си оставам момиче медно.

Вселената ширна ни за стојко не е вредна
освен сето мое во неа - мојата роза чедна.

О, знам, мојата злобна Фортуна ти ја кориш,
таа богиња виновна за моите штетни дела,
која на животот му одреди за леб да се бори
ко палјачо на бина, за смеа на јавност цела.
Така моето име го доби жигот `пишман-ација`
и репутацијата во повеќето му е избербатена
со она што го работи, како раката на бојација:
жали ме, со желба чистотата да ми е вратена.
Додека ко послушен пациент лекот ќе го пијам,
тој резок оцет против чумата на моето паѓање,
ќе нема горчило од кое би сакал да се скријам,
и ќе трпам страдање само да биде ново раѓање.

Сожали ме, драг пријателе, и сигурно очекувај,
дека и самото твое сожалување ќе ме излекува.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
Автор на препевите: Љубомир Бочваров

Аман, вистина цела е дека ваму-таму шарав
и самиот си се правев палјачо на јавна сцена,
во старите прекршоци нови афектации барав
па и мислите си ги продавав по ефтина цена.
Верно е дека на реалноста гледав без радост,
а олеко бев вовлечен и во некаква езотерија,
но излетите настрана ми дадоа нова младост
и дека ти си најдоброто од љубовта ме уверија.
Нека биде што ќе биде, сега сето тоа сврши
и апетитот никогаш веќе нема да го острам,
со нова авантура која може срце ќе ми скрши;
ти си ми бог на љубовта, вистината е проста.

Пожели ми добредојде, ти небо седмо мое,
за твоите најљубени гради и јас сум скроен.

Твојата љубов и сожал ми го избришаа јадот
од скандал долен што на лице ми удри печат;
тело ти ми раззелени и тоа пак ми е младо,
сеедно ми е дали добар или лош ќе ме речат.
Ти си сиот мој свет и јас единствено примам
твојот јазик веродостојно да ме фали или куди.
Надвор од тебе ме нема, ниту некој друг има
што може да го смени она кое ти ми го нудиш.
Во многу длабок амбис сите грижи ги фрлив
за тоа што друг ќе прос`ска како змија луда,
со лаги да ми ласка или да ме прави брлив.
Така се оградив зашто ваква правда нудам:

во мојата решеност ти така цврсто си вкопан
што светот постои само ако ти си му стопан.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

113

Штом те напуштив, окото ми е во мојот ум,
за надвор е ослепено, нова улога си згоди,
изгледа ококорено како да ќе следи друм,
а се`навнатре гледа и кон таа цел ме води.
Од птиците, од китките и од сè што е видено,
окото внатре во срцето сликите не ги вселува
туку сè што надвор фатило веќе му е отидено
па и умот така абер за надвор не споделува.
Може красни или грди глетки му се здале,
многу слатка милосност или грбава слика,
рид ил`море, ден ил`ноќ, гавран ил`галеб -
сето тоа окото го обликува во твојот приказ.

Неспособен за друго, сал во тебе се вглавил,
мојот многу чесен ум окото нечесно го прави.

115

Во неколку мои претходни сонети има лаги
како таа дека најсилното веќе сум го сетил;
тогашното мое разбирање однемало снаги
да знае дека огнот може и посилено да свети.
Во милион драми преправки времето прави,
свети завети ништи, кралски декрети менува,
острото го затапува, светата убавина ја штави ,
па и умот мој со нови премисли го преженува.
О, можев ли, исплашен од тиранинот време,
тогаш да не речам `Најсилно те љубам сега`,
да ѝ се озабам на несигурноста бев спремен,
сегашноста ја крунисав а остатокот нека бега.

Љубовта засекогаш е бебе и нема таков настан
во кој вечните бебиња би престанувале да растат.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
Автор на препевите: Љубомир Бочваров

114

На умот мој, што ти го круниса со милни ласки,
како на екс, монархистичка чума му се случила
зашто иако моето око набљудува реални скаски
твојата љубов на ваква алхемија го принаучила:
чудовиштата грозни и нешта збрчкани ко згура
ги претвора во ангели кои сите на тебе личат;
во совршенство преобликува секаква креатура
за веднаш со ортакот око замаени да се дичат.
О, ама слатка чаша беше тоа од мојот вид
и мојот ум кралски ја испи на срце гладно;
на неговата палата ѝ досидаа ласкав сид
со џам од кој се` изгледа убаво и складно.

А ако чашата отров беше, окото прво ја проба
па пред умот-крал нема да одговара за злоба.

116

За венчавката на два ума вистина што љубат
мислев поинаку но го прифаќам импедиментот:
љубовта не е љубов ако промените ја грубат
дури и кога неверството ќе роди фалименто.
Таа е закотвен стожер кој во морето плута
достойно се опира и над секоја бура скока
да биде свезда-водилка за бродот што лута,
со вредност незнајна ама висока за показ.
На Времето,љубовта не му е палјачо за шега
иако со српот усни алови и образи и` коси;
од минливоста на часовите негови таа бега
и дури до судниот ден истрајноста ја носи.

Ако ова е доказ за грешката на мојот акал -
јас не пишував ниту човек имало што сакал.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

Обвини ме: немарен бев во неизмерна доза
 кога за твоите заслуги требаше да се даде,
 заборавав на милата ти љубов да се одзвам
 иако со сите емства ме врзуваше одден/наден.
 Тогаш јас се бев зближил со странци и бараби
 арчејќи време кое со право требаше да е твое;
 моите едра ги дигав за секој ветер да ги зграби
 и така залуден по далечина, од тебе се двоєв.
 Прокнижи ги сите мои грешки како гревови,
 фер е и законски, нека бидат кривични дела;
 земи ги на нишан моите популкани шевови
 но омразата не буди ја за да ти биде стрела.

Мојата молба јас ти ја дадов, стави ме на тест,
 дали пак ќе ја заслужам твојата љубов и чест.

Напивка од солзи на сирени пиев како слепец,
 дестилирани во реторта позагадена од пекол,
 страв врз надеж и надеж врз страв си лепев
 загубен сиот кога до победа бев сал на чекор.
 Какви бедни грешки во моето срце се затекоа
 додека оно благословено себе се се сметаше!
 Колку пати моите очи од своите дупки истекоа
 во замајаност со која лудата треска ме леташе!
 О, секое зло за добро, таа вистина ме слади,
 до тоа што е добро дури преку злото стигнав;
 и разурнатата љубов, откако наново се гради,
 никна поубава отпорано и поцврста се дигна.

Од тие лутања кај тебе се вратив, иако со прекор,
 ама издржливоста ми е со тројно зголемен чекор.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
 Автор на препевите: Љубомир Бочваров

Како што за да си го направиме појак апетитот
 оцет во храната мешаме и непцата ги дразниме
 така и против болест идна во шуруп ни е штитот
 па иако недојдена, ние со горчила ќе ја казиме.
 Токму така на моето сладострастие без насит
 во исхраната со лут пинџур му додавав шмек
 и уморен од среќа, гоа десерт наоѓав кај гнаси,
 за демек така да бидам кон болеста на штрек.
 Врз лукавата љубовна политика за превентива
 болестите кои ги немаше сами се накалемија
 но таа, медицински верзирана, во здравје плива,
 кое, од премногу арно, за лекување го спремија.

За лековите научив важна лекција на начин долен:
 ме разболеа заради страв од тебе да бидам болен.

Голема беше тагата што в срце ми се всели,
 порано, кога ти со мене беше сурова еднаш;
 но сега, треба ли да покажам живци од челик
 и за гревот мој пред тебе глава да не сведнам?
 Ако ти за мојата необсирност беше потресена
 како јас за твојата, ти си осетила мака тешка
 и мене, тиранинот, можност не ми е принесена
 да ценам дали беше поголема твојата грешка.
 О, онаа наша ноќ на јадови секавање повлекува,
 колку сурово и длабоко тагата душата ни ја гори,
 па нежност ти нудам како мелем што те лекува,
 исто брзо како кога ти порано така за мене стори.

Твојата нежност со мојава сега се компензира
 и така нашите обострани гревови ќе се смират.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

121

Кога таков не си а ко за таков ти даваат прекор,
 подобро подлец биди одошто таков да те бројат;
 кефот на доблеста не се препиња од свој чекор
 туку од злобноста што за нас другите ја кројат.
 Зошто лажливи и прелјубнички очи други
 намигнуваат на мојата похотно скроена крв?
 Зошто тие што на злото се шпиуни и слуги
 за слабо го бројат она кое на доброто е врв?
 Не, тој сум што сум и оние на кои сум им мета
 како мои нивните гревови ми ги припишуваат;
 јас ќе бидам искрен иако тие интриги плетат,
 тие лаги од чест моите дела не ги лишуваат.

Ако сè во светов според нивното се остварува
 тогаш сиот свет е лош и лошотилакот царува.

123

Не, Време, не ќе се пофалиш дека сум сменет:
 пирамидите што ги издигнаа со обновена сила,
 на овој свет не се ни ново ниту чудно за мене -
 тие сал нова облека се на глетка што веќе била;
 Краток е нашиот живот и на восхит сме слуги,
 за сè што ти ни го подметнуваш иако е старо;
 примама со желба да сме новородени и други
 иако некој друг на тоа веќе му го извадил карот.
 Од твоите регистри и од тебе страв не ме ежи,
 на сегашноста и на минатото не им се чудам;
 бидејќи и твоите записи и сè околу што лежи
 си го направило во непрестана итаница луда.

Овој мој завет ко бајрак довед ќе го носам
 наспроти тебе и твојата уништувачка коса.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
 Автор на препевите: Љубомир Бочваров

122

Нотесот твој, твојот подарок, во умот ми е,
 неизбришливи секавања се во таа течност,
 повредни се од хартиениот запис што гние,
 посилни од секој датум, ко самата вечност.
 Додека мозокот и срцето ми ги храни здивот
 секој од нив тебе од косачот-заборав те чува;
 и додека природниот закон ќе им дава живот
 записот за тебе е заштитен од немост глува.
 Во однос на мојот мозок, тој нотес беше мал,
 а твојата љубов зарем на рабуш да се длаби?
 Затоа бев уверен дека нема да ни биде жал
 мојот мозок да е нотес во кој ти сам се заби.

За да имам потсетник што кон тебе ќе зрачи
 ја избрав незаборавноста ко најдобар начин.

124

Ако мојата љубов беше дете на профитна база
 таа како копиле на Фортуната, без татко ќе беше,
 на милост на Времето или на неговата омраза,
 китка со китки во букет или фрлен плевел грешен.
 Не, таа далеку од случај беше изградена,
 и во смешна помпа раскош не ја одликува,
 ниту на закрепостеноста ѝ е предадена,
 како што времево со искушение повикува.
 Таа не се потпира на минливоста на политиката
 и на нејзините изнајмени и краткотрајни ефекти;
 туку таа сама осамена на одважноста е сликата,
 расте без туѓа потпора па затоа и е без дефекти.

За ова сведочат будалите на ова време и простор
 кои умреа од доблест или живеат заради злостор.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

125

Крал на раце да носам, корисно ли е бreme,
за надворешно да покажам племенит став?
Или, за вечни пирамиди да поставам темел
а тие сепак да пропаднат разурнати во прав?
Зар не сум видел простаци со дворски манири
како губат сè па згора на тоа и во долг цапаат,
алчни што едноставен вкус не може да ги смири
па сиот свој живот по туѓите височини зјапаат?
Не, дај ми да се прикрепам на срцето твое,
земи ме како подарок скроман, без сметка,
без лукавост и без задни намери скроен,
взаемно давање да сме, како една клетка.

А ако за нашата врска озборување се крене
кодош нека е сонетов и сè тргнало од мене.

127

Од старо време црното за убаво не го бројат
зашто на убавината не ѝ прилега за храм.
Но сега некои вешти и од црно убавина кројат
и таа е наклеветена со копилјарски срам.
Штом секоја рака на природата ѝ стана ортак,
и со уметничките маски од грдо убавина прави,
правата убавина чмае надвор од светата порта
избркана како проста во немилост да се дави.
Па така, љубовницата ми е со очи како гавран,
веѓи и клепки костимосани ѝ изгледаат тажни,
како на некој што неубав роден, убавина навра
ко чорап, измамна творба со вредности лажни.

Сепак, тие очи натажени така убаво ѝ стојат
што секој вели сите жени очите така да ги бојат.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
Автор на препевите: Љубомир Бочваров

126

О, ти мое љубено момче, што со силата на твоите очи
предавничкото огледало и српот на Времето ги кочиш,
што зреејќи пред пријателите покажуваш поубаво тело,
да се види дека Времето повеќе одошто тебе им зело -
Ако очите на Природата, суверено од пропаст те пазат,
и како ти одиш кон неа Таа секогаш те откинува назад,
Таа те чува намерно, за успех на нејзиното самољубие,
да го посрамоти Времето, минутите бедни да му ги убие.
Сепак, Таа се плаши, иако си нејзин љубимец,
не може вечно да спречува да не те загубиме.
Нејзината ревизија, иако одложувана, ќе служи
за Нејзино смирување и тоа ти ќе ѝ го пружиш.

()

()

128

Кога ти, мојот мил музички извор што не сопира,
врз она благословено дрво населено со жив звук
со твоите слатки прсти типките нежно ги допираш,
многупати жиченото согласје го збунува мојот слух.
Болно им љубоморам на типките, дури до клетва,
оти страшно ти ги бакнуваат прстите, тоа го знам,
додека моите сироти усни, желни за таква жетва,
црвенеат немоќни да го спречат тој блуден срам.
Скочотливи да се, природата да си ја сменат,
а и местото со тие растанцувани типки диви,
врз кои на прсти чекориш ти, љубената жена,
правејќи мртво дрво поблажено од усни живи.

На дрските типки среќата не сакам да им ја грубам,
дај им ги прстите а мене твоите усни да ги љубам.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

За во пустината на срамот животната сила да ја троши,
 похотата со кривоклетства и свирепост се наоружува;
 убиството, дивеењето и бруталноста за неа не се лоши,
 таа е екстремно криминална и доверба не заслужува.
 Остварен, актот блуден, веднаш со презир се плаќа:
 ловот беше неразумен ама барем не е чиста нула;
 омразата е мамката вешта која во стапица те фаќа:
 да мислиш дека ти ја наместиле за да станеш улав.
 Улава во стремежот а улава и кога е заситена,
 похотата секогаш го бара и наоѓа екстремното;
 восхитот го искусила и со силен јад е закитена,
 првин ужива стрвно а потоа плаче во темното.

Сето ова се знае ама сепак јас вака би рекол:
 одбегнувајте го рајот што води до овој пекол.

Ти си тиранка, вистинско тиранско чудо,
 ко оние чија горда убавина за другиот е маки;
 знаеш ти добро дека за моето срце лудо
 ти си најблескавиот и најскапоцениот накит.
 Има други што те знаеле и велат во добра вера,
 дека не си баш лична за со јадот да сме браќа.
 Такво тврдење треба во олеснение да ме втера
 ама сепак срцето мое по тебе од земја се траќа.
 И се осигурих дека по тебе лажно не страдам,
 илјада воздишки сал од мисла за твојот лик,
 ми се раѓаат и се стројат како сведочка гарда,
 да потврдат дека најубава си и како дама пик.

И ништо црно немаш, освен во твоите дела,
 од кои луѓето пресудуваат за фигурата цела.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
 Автор на препевите: Љубомир Бочваров

Нема атрибут на сонцето кој кај љубената се јави;
 од коралот ронки црвенило нејните усни просат;
 ако снегот е бел, нејзините гради се сиво-кафјави;
 вместо од златни жици, од црни е нејзината коса;
 Сум видел многу дамаски рози, црвени и бели,
 но такви слични не сум видел на нејзиниот бут;
 и, парфемите имаат далеку помирисен прелив
 од оној со кој сум се запознал во нејзиниот скут.
 Добро знам, музиките понежен звук емитираат,
 но сакам таа да ми зборува, макар и со грешки.
 Не сум видел како точно богињите левитираат
 но мојата љубена божествено се движи пешки.

А сепак, жими небо, мојата љубена е поуникатна,
 од било која жена опишана како сончева и златна.

Твоите очи како да ме сожалуваат кога ќе ме видат
 знаејќи дека твоето срце со презир ми мачи снага;
 се облекле во црнина за мои оплакувачи да бидат,
 и на мојата болка гледаат со сочувствителна тага.
 И како што образите на истокот со кеф се капат
 во утринското сонце кое со зраците ги плеска,
 а свездата вечерница го утешува жалниот запад,
 така со сожалувачките очи твоето лице блеска.
 О, пушти ги тогаш да го огреат и срцето твое
 за и оно да ме жали и така да ти стане милно;
 да си имаш во душата костум за утеха скроен
 и да го облекуваш кога мене ќе ме боли силно.

Та, тогаш убавината сама по себе во црното ќе биде
 и грешат кога велат дека изгледот не ти бил свиден.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

Срамно е срцето што моето го натера да вене
а згора и на моето љубено момче нанесе рани;
не беше ли доволно да ме мачи само мене
туку и пријателот ми го зароби со очите врани?
Заради очите твои сум човек надвор од себе,
па и моето второ јас уште посилено ти го зграби;
напуштен од него, од себе самиот а и од тебе,
деветкратно во градиве долго копје ми се заби.
За да го пуштиш пријателот, нудам кауција силна,
затвори ми го срцево во кафезот на твоите гради,
за така да стане негов чувар а ти клучарка милна
која во мојот затвор од употреба на сила се гади.

Ако јас сиот сум во тебе, и умот да ти е сменет,
пријателот пак е твој зашто тој целиот е во мене.

Седно е за другите но ти Вил си го имаш,
па и уште Виловци што ќе ја преполнат неа;
но ако мојов стрвник поначесто го примаш,
љубовните ти желби со ситоста ќе се слеат.
Сака ли желбата твоја, пространа и мазна,
да ја благослови мојата во неа да влезе?
Изгледа според грациозност одреди казна
оти на мојава неубава не даваш ни мезе!
Стално врне а морето сета вода ја прима
и тоа изобилие како резерва го збира;
та и ти, богатата со Вил, додај ме ко рима,
за твојата желба поетски да ја смирам.

Со одбивање не убивај ги твоите пекачи,
бројчиња подели им и нека бидат чекачи.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
Автор на препевите: Љубомир Бочваров

Откако признав дека врз момчето имаш власт
и јас се ставив под хипотека на волјата твоја,
самиот себе сум се заложил, за моето второ јас
ти да го вратиш оздравен за вечна утеха моја.
Но ти не правиш како што облигацијата бара
туку похотно стрвна си а тој е љубезно кревок.
За тој да ми помогне, те молел како мој гарант
но така поцврсто и од мене се врзал со гревот.
Твојата убавина има статутарно право да го земе,
оти лихварка си и секому похотата за кар ја нудиш,
па го цедиш мојот гарант што за помош е спремен
и ми го превземаш преку измамата што ме слуди.

Него јас го загубив и ти обајцата сега нè имаш:
тој за долгот плати а јас пак ти робувам со рима.

За тоа што во тебе влегов умот те прекорува,
оти слабост сум ти, леснодајноста ти ја пцуе;
кажи му: желбата како слепо кутре преорува
за љубовниот напор во сладост да се сплуе.
Вил и Виловци твои љубовниот трезор го полнат
а тој, иако од нив веќе полн, и мојов го плени.
Кога капацитетот за прием е голем, се колнам,
еден влез плус броењето ич нема да го смени.
Па така, во пописот пушти да миам без рецка
ама во трезорот редовно мора да ме ставаш:
иако ништо, сладост ќе сум ти што нежно пецка
и во тебе ја отклучува и најскришната брава.

Стори го тоа и јас засекогаш твој ќе бидам,
а моето име Вил во твојта љубов ќе се всида.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

Ти слепа и будалеста Љубов, со какви мрежи
очи ми покри та да гледаат тоа што го нема?
Тие знаат за правата убавина и каде таа лежи
а пак најдобра им е жена со најлоша спрема.
Ако очите, заведени од погледи што ги ловат,
впловуваат во заливот кајшто секој маж јави,
зошто од нивните лаги ти цврсти пранги скова
за во нив умот на срцево да не дигне глава?
Зошто срцево своја бавча дека има гордо кажува
а не сака да знае дека цел свет му ја преорува?
Или, гледајќи го тоа, самото себе се залажува:
убава вистина и за гадно лице нека се зборува?

Моето срце и моите очи сосема се заслепени
и за нив сите болести на лагата се залепени.

О, не ме повикувај како сведок за да те бранам
што сурово срцето ми го кинеш како со клешти;
не со очи туку со јазик повреди ме за да сфанам,
удри силно и разбирливо а не со трикови вешти.
Нека ти биде срцето кај друг, но немој пред мене,
со флертувачките погледи настрана да кршкаш:
не ти треба тројански коњ, сила имаш да ја крене
мојата тврдина во воздух, да не остане ни дршка.
Но, ај да те оправдам: `ах, мојата љубена знае,
непријатели мои се нејзините погледи милни
и затоа со нив во моето лице не сака да зјае
па кон други ги испраќа своите стрели силни`.

Сепак, не го прави тоа, нека сум одблиску прободен,
ти ќе ме убиеш и така од болкава ќе сум ослободен.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
Автор на препевите: Љубомир Бочваров

Кога љубената дека е права девица ми се колне
јас ѝ верувам, иако знам дека в очи ме лаже,
за таа да мисли `овој младич со наивност полн е,
суптилноста светот допрва ќе му ги каже`.
Таа ме мисли млад да ѝ угоди на мојата суета,
а знае дека од годините кожата ми е провисната,
просто е, од нејзиниот лажлив јазик нема штета,
па така од двете страни вистината е потисната.
Но, зошто таа дека е лажливка не признае сама?
И зошто јас не сакам зрелоста да ми се уважува?
Навиката сè да се верува на љубовта е прва дама
а и вљубената старост годините не си ги кажува.

Па така еден со друг, се лажеме и се дупиме
и од нашите лаги ефтини ласки ќе си купиме.

Биди мудрец на суровоста, многу не стискај
со толку презир врз моето трпение занемено,
за да не стане тагава со зборовите блиска
и каже дека ти ни капка жал немаш спремено.
Би било поумно од тебе, иако ич не ме сакаш,
сепак да ми кажуваш дека драг сум ти в душа,
оти јас сум хировит болен во претсмртна мака
и од докторот само добрите вести ги слушам.
Од очај почнав да заоѓам накај лудата страна,
и тоа може кон злоба за тебе ќе ме спотерува.
На светов сега сал лаги и клевети му се храна
па на мене, лудиот клеветник, ќе ми се верува.

А ако не биде така и ти останеш ненаклеветена,
погреби си ги очите во душата на мене посветена.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

Се колнам, јас тебе не те сакам со моите очи
 зашто тие во тебе виделе илјада нешта груби;
 но на презреното од нив, срцето оддава почит,
 и, наспроти мааните, задоволно е да те љуби.
 Ушиве на звукот на твојот глас му најдоа мана
 а нежното мое чувство не го пали груб допир;
 ниту вкусот, ниту мирисот желбата ми ја канат
 на гозба насамо телово со твоето да се стопи.
 Моите пет ума и моите пет сетила се без кураж
 да спречат лудово срце со твоето да се дружи,
 оставајќи ги незасладени потребите на еден маж,
 на твојата гордост ропски како вазал ѝ служи.

Кај оваа жена што мојот грев со болка го наградува,
 само на мојата затресканост како на кар се радувам.

Замисли си грижна домаќинка што затрчана лови
 некое од нејзините пилиња што од дворот бега,
 како бебето на земја го остава и со сили нови
 гонењето го продолжува и со дворачна стега;
 Занемареното дете вреска, во потерата ја кочи,
 трчајќи по неа, зафатена во смешно мачење,
 јурната по петлето кое летка пред нејните очи
 а таа го заборавила сиротото детско плачење.
 И ти, љубена, трчаш по оној што ич не те брои
 додека јас тебе те бркам во бебешката хајка.
 А штом ќе го фатиш и надежна капа му скроиш,
 врати ми се и избацувај ме ко љубезна мајка.

Ќе молам Бога твојата хајка така да се реши
 ако редовно со бакнежи како бебе ме тешиш.

Љубовта е мојот грев и ти, скапоцената, го мразиш,
 со омраза втемелена во погрешен љубовен чекор.
 Но, спореди го мојот пат со патот по кој ти газиш,
 ќе откриеш дека таа не заслужува ни мал прекор;
 а ако и заслужува, но не од усните похотни твои
 чие радодајно скерлетно црвило само повредува:
 на лажните љубовни обврзници како печат стои,
 крадејќи во туѓи кревети приход што им следува.
 Признај, и јас те љубам како ти што нив ги љубиш,
 заведувај со очи како што јас со моите те гледам.
 Вкорени сожал в срце, да го раснеш и не го губи,
 за да заслужиш да биде сожалена и твојата беда.

Ако бараш да го имаш тоа кое мене ми го кратиш
 можеби на своја кожа ќе осетиш за да ме сфатиш!

За утеха и очај, двајца имам што ги љубам
 со нив, како два духа, судбата ми е скроена;
 подобриот е ангел, прав маж, строен, убав,
 а полошиот е дух, темна жена со зло обоена.
 Женското зло, за брзо во пеколот да ме втера,
 добриот ангел го заведува и од мене го краде,
 го соблазнува мојот светец кон ѓаволска вера
 чистотата му ја мами со јазик горделив и гаден.
 Било да е или не мојот ангел престорен во ѓавол,
 само сомнеж може да имам, начисто не би рекол;
 но, и обајцата ме напуштија а се дружат здраво,
 се чини, злодухот го внесе ангелот во својот пекол.

Како и да е, за заведувањето ова може да се рече:
 лошиот ангел добриот и надвор од пеколот го пече.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
 Автор на препевите: Љубомир Бочваров

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

Зарем усните нејзини љубовта лично ги створи
за збор “јас мразам“ пред мене олеко да речат?
Зарем не сум човекот што со копнежот се бори
и што тие нејзини зборови најсилно ќе го печат?
Но, кога таа забележа дека тежок јад ме смати
пушти чесно во нејзиното срце милост да влезе,
па јазикот што избрза за несмасноста да плати
го искара остро и пресуда нова донесе, за лезет.
Ги научи усните со лек поздрав да ме сретнат,
а она “јас мразам“ во нов контекст да го стават,
што дојде како ноќта ѓаволска од рајот да летна
изгонета засекогаш во пеколот да крши глава.

На реченото “јас мразам“, кое така болно гласи,
љубената додаде, “но не тебе“ и така ме спаси.

Мојата љубов е како треска и пожелувана индиција
за да чезнеам болеста да ми биде долго негувана,
хранет од она кое на болеста ѝ одржува кондиција,
за стрвноста на болниот апетит да биде зачувана.
Мојот разум, како доктор на заљубеноста моја,
лут е што пациентот вон рецептот застранува,
сака да ме напушти и јас тек во очај го бројам:
желбата е смрт и затоа докторот ја забранува.
Лекот ме одминал а докторот е грижа мината,
избезумено сум улав, во немир што растажува,
мислите и говорот ми се како толпа раскината,
покутура нешто излудено од вистината кажувам;

Дека си убава та дури и бела, затоа сум рекол,
иако си како темното во ноќ и црното во пекол.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
Автор на препевите: Љубомир Бочваров

Во мојата слаба душа битието ми се гледа,
но таа е заложник на моите бунтовни гнаси;
чемрее внатре поднесувајќи најголема беда
а надворешните сидови најскапото ги краси.
Вреди ли толкав голем трошок да се прави
а закупот на стареечката кука е така краток?
Зарем сето тоа на трпеза не ќе им се стави
на наследниците-црвци на крајот од патот?
За сметка на телото нека живее твојата душа,
да се наполни нејзината залиха, удри му нога;
купи божји ветувања, за измамниот час слушај,
храни се внатре и не труди се да бидеш богат.

Така, храни се од Смртта која се храни од човек,
со неа еднаш умираш а душата ќе ти биде до век.

Офлеле, што очи Љубовта в глава ми ставила
та точно не распознаваат ниту една глетка?
А и ако видат точно, просудбата ми заглавила
па единица му пишува на виденото за петка!
Штом е убаво виденото од очите зашеметени
што значи на светот да се каже дека не е така?
Ако е така, вљубените очевидно се оштетени,
не гледаат како сите и има ли лек за таа мака?
О, како очите на вљубениот вистинито да следат
кога во немир од виденото солза ги залепува?
Не е чудно тогаш што и јас сè погрешно гледам -
на небо чисто и сонцето само себе се ослепува.

О, Љубов итроманко, правиш да солзам и ридам,
и да не можам кај љубената мааните да ги видам.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

Ќе речеш ли ти, о, свирепа, дека не те сакам
откако самиот против себе со тебе се здружив?
Од мисла за тебе зар не се заборавив без мака
и тиранин сум си што на користа твоја служи?
Сите тие што те мразат и јас нив ги мразам,
на кого ти се намрштиш, јас му правам белег,
па и мене да ми се заканиш, сам ќе се згазам
во акција за одмазда, веднаш и без лелек.
Кои квалитети кај мене заслужуваат респект,
како слуга на твојот презир да добијам почит
кога најдобро што е во мене обожува дефект,
тебе што командуваш и само со твоите очи?

Но, љубена, мрази ме бидејќи по твое така мора,
ти ги сакаш само тие што гледаат а јас сум ќорав.

Љубовта е многу млада за да знае совест што е,
сепак, којзнае, не е ли совеста од љубов родена?
Затоа, љубена, не обвинувај ме за гревното мое,
за со него ти во слаткото да не бидеш прободена.
Бидејќи твојата заводливост на предавство тера,
мојата душа ја предадов на моето измамно тело;
а таа го прати да се жртвува за љубовната вера
триумф да ѝ донесе, со плотта похотна на чело.
Па, возбудено тоа и на самата помисла на тебе
се опреми со мускулна гордост за трофеј гладна;
но, исцрпено од тешката борба за тебе и за себе,
на браникот на фронтот љубовен ко јунак падна.

Од приговор за недостиг на совест телото се брани
дека Љубовта го научила на должноста легни/стани.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
Автор на препевите: Љубомир Бочваров

О, кој ли е изворот на силната моќ што ја имаш
твојата грешност во срцево колебање да стави,
за моето видение лагата најпрвин да ја прима
и да тврди дека сјајот денот убав не го прави?
Од каде ја црпиш таа привлечност за зли нешта
та во прекорливото и гадниот талог на твоите дела
има таква сила и докази за манипулација вешта
да мислам дека твоето најлошо е од најдобра фела?
Кој те научи како да ме свртиш повеќе да те љубам
кога повеќе гледам и слушам причини да те мразам?
О, иако јас го сакам она кое за други е гласна руба,
уживајќи со други, ти не ме буткаш во калта да газам.

Ако твојата безвредност мојата љубов ја расте,
за ти да ме љубиш - јас повеќе сум спастрен.

Љубејќи те тебе, ти знаеш дека сум кривоклетник,
но ти си двојно таква кога се колнеш дека ме сакаш;
во љубовта со мене на брачниот завет си штетник,
омраза го смени кога на нов љубовник подаде рака.
Но зошто јас за два прекршени завети те обвинувам
кога сам прекршив дваесет и пофакман сум од тебе?
Сите завети ги дадов само за кај тебе да минувам
време на верност и чесност, лажејќи се самиот себе.
Длабоко се колнев на твоето љубезно лепило,
на љубовта твоја и на постојаноста им верував;
за светла да си, на очиве им облекох слепило,
се колнеа бланко за она што секој го проверува.

Се заколнав дека само вистина моето око ќе каже
а гласно се колнев дека си убава и - двојно лажев.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>

153

Богот на љубовта заспа крај факелот што го краси
а девица една на Дијана, со штровачка желба ниска,
огнољубовниот палач на страстите за да го згаси,
го зарони во ладниот извор на долината блиска,
Од светиот пламен на Љубовта изворот се смени,
водите негови животворна топлина во себе чуваат,
па до денес во таа клокотна бања, и мажи и жени,
од странските чудни болести успешно се лекуваат.
Но, од очите на мојата љубена факелот пак вивна,
богот на Љубовта за тест морал гради да ми допре;
јас разболен, во бањата помош барав за да живеам,
како тажен гостин таму побрзав болеста да сопре.

Но, не најдов таму никаква помош, немаше лек и почин,
бања за мене е пламенот на љубената во нејзините очи.

Сите 154 сонети на Вилием Шекспир
Автор на препевите: Љубомир Бочваров

154

Банда нимфи, заколнати на беспорочен живот,
в шума заспан, богот на Љубовта го сретна;
и една палава, робинка на љубопитство диво,
факелот му го зеде и тој со пламен светна.
Тоа е пламен што поминува низ легиони,
љубопитни да видат и тие дали така можат;
дури генералот на љубовта блажено сони
низ девствените срца пожарите се множат.
Во извор ладен нимфата факелот го згаси
па веднаш тој зовре со љубовен клокот,
стана бања лековита што може да те спаси
од мака љубовна кога не склопуваш око.

Ко роб на љубовта тврдам со полни гради:
љубовта вода грее а водата љубов не лади.

Препевите се објавени на блогот
<http://lupcobocvarov.blog.mk/>